

309861

ప్రతిది నము ప్రకటింపఁబడును.

Vol. 8.

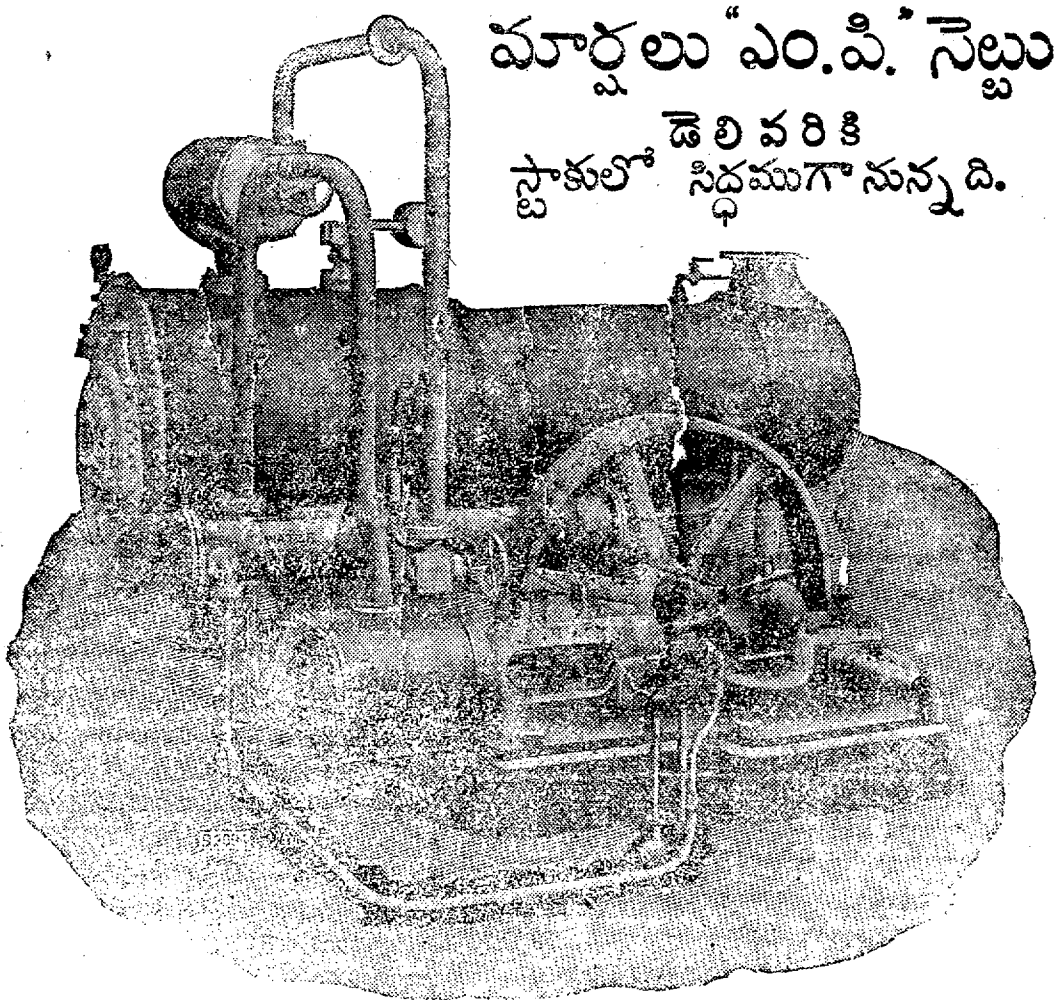
చెన్నపట్టణము 1921 వ సం॥ ఏప్రిల్ నెల 8 తేది శుక్రవారము

No. 7.

సంపుటము. ౮

రాత్రి నామ సంవత్సర ఫాల్గుణమాస బహుళ అమావాస్య 3౦.

సంచిక. ౭.

మార్వలు "ఎం.పి." నెట్టు

డెలివరీకి
స్టాకులో సిద్ధముగా నున్నది.

అమృతాంజనము

శరీరబాధలకు ప్రసిద్ధి కల్గినది.
ఇతర వీరిధమైన నొప్పులను కూడ
మా అమృతాంజనమును వాడి
నంత మాత్రమున కలువగును.
మొలకల ధర ౦-10-౦ అంకం.

మోహనీలైలము

సీసా 1-3 ౦-12-౦.

తామరలైలము

కచ్చి 1-3 ౦-6-౦

పండ్లపొడి

కచ్చి 1-3 ౦-2-౦

అమృతాంజనం షిఫ్,

బొంబాయి. మదరాసు.

బాయిలర్లు, ఎంజిను, సూపర్ హీటరు, స్టీం, వాటర్ పైపింగు
మొదలగువాటితో పయిన ఉండునది మార్వలు "ఎం. పి." మార్తి నెట్టు
యొక్క వివరణము ధరలకు ఇతర వివరములకు ఈ దిగువ చిరునా
మాకు దరఖాస్తు లంపుకొనవలెను. 1806

మార్వలు సన్యు & కో (ఇండియా) లిమిటెడ్

బాన్ డస్: బెజవాడా, తంజావూరు.

నెం. 9, సెకండు లైను బీచ్, మదరాసు.

ఆరంభనిగ్రహ మాటలు

ఇవి లోకశాంతియుగాన మొదటి విధమైన బాధ్యత
కల్ప గాని అట్లుగే మొదటి ఎల్లప్పుడు ఆరంభ విషయమందు
క్రొత్త గతినివో మాత్రము నేరములు మంచిది కాదు అధిక క్ర
భ్యాతి లేక కష్టించుట ఆకళ్యణు లేదు. గాన తెలివినవడ
మొదటి.

తరుణమే

మా యొక్క మందుల బాలిశాంక వ్రాసిన ముద్రము.

వైద్యశాస్త్ర మణిశంకర్ గోవిందజీ,

ఆరంభనిగ్రహ యావత్కాలము, 26, బ్రాడవే, మదరాసు.

లోకుగా రియినట్టి వర్తకులకు, మహాబాద్యులకు ఇది మంచినమయము!

జున్ను!

జున్ను!!

జున్ను!!!

ఇప్పుడే వచ్చినది.

మేలైన రకము పాను పికటికి రూ॥ 110. చిల్లరగా రిసిన తులము పికటికి రూ॥ 3.

ప్యాకింగు, పోస్టుఖర్చులు క్రత్యేకము.

తరుణమే దరఖాస్తులకు ఈ క్రింది చిరునామాకు మంతుకము.

Manager, William & Co., 109 Frere Road, BOMBAY.

M. J. Anderson & Co.' 12/2A, Belaisinghee Lane, Calcutta.

ప్రేమందులు కావలసినవారు ఆంధ్రప్రదేశ్ యేకపార్టీలో లిమిటెడ్, కార్యదర్శిగారికి 19 మునిసిపల్ ముకర్రాసు అని వ్రాసి బి.పి. గా తెప్పించుకొనవలె.

ఓటో మోటోరి

మీరు ఇంజనీరింగ్ నేర్చుకొనినా లేదా లేకపోయినాను సులభముగానే వైపు పెట్టియు విందులు చేయవచ్చును. ఈ ఆటోను యంత్రయంత్రముల తయారీలో వృత్తులలో చాసినను యిట్టి మనములే ఆనందమును నుభవించుట కొరతలే నున్నవి.

రోబినియా ట్రైలము

నేను కాలములో ఉపయోగించుట వచ్చిన నేరీ కాలము నాకుంటే సౌందర్యమును యిచ్చును. అనేక స్త్రీలు ఉపయోగించుచున్నవి. ప్రపంచమున ఈ ట్రైలము ప్రతి కుటుంబములోను ఆవశ్యకము. ఎల్లవోట్లను విక్రయించబడును.

ఓటో మోటోరి ధర బుడ్డి 1-1 రూపు 2, 1, 0-12-0, 0-8-0
రోబినియా ట్రైలము ధర బుడ్డి 1-1 రూపు 1-0-0

Shyam & Co, 9, Bander st, Madras. ప్రియాం కంపెనీ, 6 బందరునగి, మదరాసు.

అచ్చుల నున్నది.

కర్వల నెలకడుగు.

వంటన ఆర్జునపుడు.

గాంధీ విజయ నెలకము.

శ్రీ కృష్ణ భారతాధిపత్యకర్తయగు కవిరాజు శ్రీ పద కృష్ణమూర్తికౌత్రి గారి జన్మదినపుర కైతి రవించబడింది. ఈ రోజు మహారాజు గారు మహాత్మా నెర్పడి. మహాత్మాని విశ్రవతులు కలది. గేహ లాగితియలు. ఇందు లేనిపోని విషయము నేదియు ప్రాయశః గాంధీ జీవితము-తము ఇంతగా విమర్శించితివది. గాంధీ దక్షిణా ఫ్రాన్స్ లో భారతీయులై జైలులో పోవేనులు చేయుట (ఇది జరిగిన నడవ్వు నీరసము) లోనకు వెళ్లు. కష్టములపడి విడుదలు చేయబడును. మహాత్మాజీయవర్తనలు చాచితో విషయములలో పాల్గొంటును, వీరవరు రయలు-తన, కైలాస్ లో రయలు-తన అనుభవాచారము నిల్లు కూర్చుంటు కర్వల గారు ప్రతీపదేశమున విడుదల మొనకూర్చుకొను, విరోధా మహాత్మాగారును (విశ్రవవా కి గొప్ప సాహాయ్యము చేయించుటయు, రౌటు కానములు, కంటాలు వాళ్ళు, భిక్షాభత వచనము, వీటి ప్రభుత్వమునకు తగిన పోరాట మొనరించుటయు, జైలముక మెట్లు (కంటిని రాకమునకు) పెట్టుకొని గాంధీ కష్టములకొన్ని కలకత్తా లో గెలుపు దొడ్డగ రవీర వచనము నిరాకరణమును ప్రకటించి కాకత్తా లో గెలుపునకు గొప్ప సాహాయ్యము చేయించి విడుదల (ఈరెండు కార్యములు చూడవలయును) మీరూదేశమున గంభీరము స్వరాజ్యమును ప్రకటించుట, విజిత కష్ట బహిష్కరమును ప్రకటింపవలయును. మహాత్మాగారును, రావనవర్తనల పోరాడని- పోవుచారీ వోట్లయ్యరావలయు కావించుటయు (పట్టుకొని విడుదల బహుచతుర్ముఖమునకు) అవల పొందు నుచున్నది. సమైక్యముననే స్వరాజ్యమును గెలింపవలయును. సర్వమునందనీయిది. దిగ్విజయము గాంధీయము, లోనకు విషయములు ప్రకటించుకొనుటగా, మహాత్మాగారు, జైలునుండియున్నది. అందుకు కొన్ని కొన్ని విశ్రవములు గలవు. వల రూ. 1-0-0. పోస్టేజీ కలు.

కవిరాజు శ్రీపద కృష్ణమూర్తికౌత్రి, రాజమండ్రి, గోదావరిజిల్లా.

బట్టలరకములలో మీకు కావలసినది

కిసిను చందు చెల్లారాం

విలువగల వరకులు దొరకు స్థలము.

కొన్ని వందలలోనే యిక్కటి వర్తకి తగిలెట్టివి. నమ్మకమొక్కటి. విలువగలవి అగు బట్టలు మావద్ద దొరకు నను విభాగితీ మా కేర్పడినది. తక్కువ ధరలో మంచివి తప్పక కూవిద్ద దొరకు నను నమ్మకముతో వేలకొలది కాతాబాదలు మా యొద్దకు సరిగా వచ్చుచుండురు. దీనినాన మా కుచ్చాహము మొదలైనది గాన మే మీ విభాగితీని గలుపుకొనుట లేదుయును వెనుదిండుట లేదు. మా వద్ద పురుషులకు, స్త్రీలకు, పిల్లలకు గూడ నుపయోగించు మంచి రకములు వట్టు, నూలు, ఉన్ని, నారబట్ట లనేకములు గలవు.

మీరు స్వయంగా వచ్చి చూచిన వాని విలువ తెలియగలదు.

విలువగల వట్టుబట్టలు

చీరలు	అంగవస్త్రములు
కావణీలు	కోటుగడ్డలు
పావాడీలు	వట్టుగడ్డలు
కాశెట్లు	పుస్త్రముచారణగుడ్డలు
రవీకలు	ముఖములు గుడ్డలు
ధోవతులు	ఉరకవేషదగిన వట్టు

జపాను, చీనా, ఇండియాదేశములం

జన్ని భాగములనుండి వచ్చినరకములు గూడ మా యొద్ద నున్నవి.

ఉన్ని లేక వూలుబట్టలు

ట్రిడులు	స్టానెలు
దుప్పట్లు	విన్నీ
కాలువలు	ఆలువూలు కఫేలా
సెర్టి	మట్టరులు
కార్మికము బట్టలు	రగ్గులు
	వియల్లా స్టానెలు

నూలు బట్టలు

వట్టుబట్టలు	జనియనులు
కోటు	దుప్పట్లు
చీరట్టులు	సాటినులు
మల్లలు	క్రెటోనులు
ధోవతులు	పూయిల్లు
అంగవస్త్రములు	మజలినులు
తువట్టు	ట్రిట్లు
కేంబ్రేజ్ కానులు	అద్దకపురానులు

నార బట్టలు

హాలంకు	టోయిలు కవర్లు
క్రెస్ట్రాకాపు	కెనుకుంటులు
లాను	దస్త్రగుడ్డలు
నాప్కినులు	తువట్టు
దానుకులు	దుప్పట్లు
బల్లలపైవేయు గుడ్డలు తయారు బట్టలు	
కుల్లెములపైవేయు ,, నయిననుకులు	

కిసినుచందు చెల్లారాం, జపాను సిల్క్ హౌసు,

వ్వడ బహు భారీని వ్వడకా కెటె 78, 79 రకను బహు రోడ్డు, మదరాసు.

మార్చి 28-4 తేది గ్రామీణ రాజ్ కోట తాలూకా గంటి గ్రామములో శ్రీ మహా భాగ్యవత్స వరసింహుగారు మరణించినట్లు తెలుసుకొన్నాము. వారి కుమారులు వర్ధమానూర్పుము తుళ్యసింహి.

భోగరాజు కట్టానీ తారానమ్మగారు ఈ నెల 25 తేది గోదావరిజిల్లా గోపాలపురములో 25 వ తేదిన పుట్టిన వయసు 27 వ తేదిన అయినాపురములోను ఉప వ్యాకముగా గానెతుకు.

గంటిజిల్లా అవంతగి గ్రామము గ్రామ పంచాయితీ కోర్టు నెలకొల్పబడెను. కొన్ని కేసులకుడ అక్కడే తున్నదింపబడుచున్నది. ఈ పంచాయితీవారు గ్రామస్తుల సేవ కొనబడిరి. చాలి తినిద్యాలకును నిర్వహణకు నేర్పాటులు జరుగుచున్నది.

మాడల:-రాజ్ కౌటానమ్మ. పొట్టుత బరి కలకారము మా గ్రామమునకు నాగపాటి మానమలరావువలయుగాదు కచ్చి నేనాకారాకారోవర్తనమును గూర్చి పుష్కలింపి. ప్రాచుడు మాతకలెయియే పోధింపి. మా గ్రామమున ప్రతి సంవత్సరం చెల్లించు యూయిన్ వట్టులు యీ సంవత్సరం చెల్లించక నిరాకరించిరి.

మార్చి నెల 25 వ తేదిన భీమవరం తాలూకా రాజు తురురు గ్రామమున గ్రామీ 9 గంటలకు ఆదిమాత్ర మహావర జరిగిపడినది. మూర్తి ప తులగానక, భాగ్యరత్నకర్మ గాడు గంభీరపర్యాకముల నొనరి. వీ ఉపవాస ఫలితముగ నభవ విచ్చేసిన ఆ మాత్రులు తెల్లనకు కట్ట సారాయిల నిండుమును ప్రాగము ప్రమాణముల నైగిని తన గ్రామము అందరి ఆ మాత్రులకుములను వెంటనే తీసివేయు డని దొరకములవాని కోరెదమని వాదా మొనరి.

అదిమాత్ర అంటు దోషనివారణ నభి అతి క్లింక మార్చి 25 తేదిన అంభోపురిలో ప్రభురమై నా ఉపవాసంకానులలో చాల పారబట్టును, కొన్నివోట్లు గాయాజుతలపడును, భావములను విరుద్ధమును విషయములు గలవు. అనలు క్లింకవామమే గాభారములను సర్వము. ఆదిమాత్ర అంటుదోషము గాదుగా అప్పుకర్మ మహావరము ను గూర్చి గాభారములను విభాగములలో పుట్టకకావ్యము రూపమున జరిగించెనది. వానిని బట్టి హింస మహమ్మదీయ, క్రైస్తవ, బ్రాహ్మణ, బౌద్ధ, సూర్య తత్వము యిది అంటలు వాళ్ళకు గ్రహించి వానిని గూర్చి తత్వము యిది పోయియులది పత్రికా ముఖమున వివరించ వేరెనది.

సిద్ధరాజు ఖంత్రిక:- వాతీయవిద్యాలయ స్థాపనకు వాని యంతరంగ సలహా నుటించి శ్రీ చాదితికొలను నుట్టు రావుగారి యజమాన్యములందరి నో బహిరంగ జరగ జరుగబడి నది. తాయూ? గంధాలకు పోవలకుగాన దాదాపు రు 200 ల కంటకు చంబాల నమూన చే నుబడినది. కాకాశ్రీ వోడగంటి రామకృష్ణుడు కొందూర వెంకట శివరాజు గారు కొందూరు కామరాజు గారు బంబేకి కృష్ణకురాజు గారు గంధునేటి అక్కమ కామరాజు గారు గంధునేటి వెంకట్రామ వాతీయగాన కొందూర వెంకట నుట్టు రాజ కొం దూరు వెంకటరామరాజు వేరం వీరాసామ కామరాజుగారి మున్నగు ప్రభులు యెక్కడ నిరాళముల నొసగి నూకృతా సాహజమునకు ముగ్ధులై లై అని ఒకర (వానిలుచున్నది).

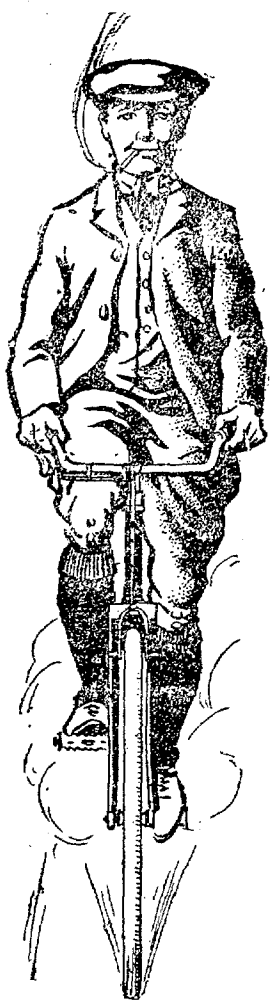
మేలైన శౌంతును కలములు

బ్రాహ్మణులు	రు 2-10-0	స్వామి	4-10-0
నెల్లూ కంపెళ్ళ	4-0-0	కాదురుమేల్లవడిశిల్ 4-12-0	
నెల్లూక 210	8-8-0	వెండి క్లిక	0-18-0
డిటో 205	2-4-0	సాదా క్లిక	0-2-0

సిరి బ్రదర్లు, స్టేషనర్యు, టిప్పి కేను, మదరాసు.

ఇంద్ర జాల మహేంద్ర జాలము

ఈ అత్యుత్తమ గ్రంథములో జర్మనీ శారణి, యోగవ్యక్తి, హస్తానుకము, ఇంగ్లీషు ఇంజనీరులు, తులకాశ్రమము, భూతజ్ఞము, అంశములు, అమెరికాలో చిట్టతేర తమా ముల విశిష్ట ఇంజనీరులగుట గలవు. ఇంజనీరు తనవృత్తిని తయారుచేయుట, చూడవలెయును పుట్టించుట, నేరముతో నిరూపించుట, కేరెములేని సలహానుకత మోటోరీయము, భూమిపై గలహులెత్తున గాతీల నునువృత్తి నికాభారముగా నిల్పుట మొదలగు విశిష్టములు అనేకములున్నవి. ఈ గ్రంథమును చదివిన ఇతరులకు మా మీదకో నేయగలరని గూర్కంటి యిచ్చుచున్నాను. టిప్పెజ్ 4-0-0 మూలు (2118-485) సి. అర్. జవాహర్ మహిమము, కంకోలు, ముంబాయి కర్మ.

(అతి విశదముగా సాదర్శనముగా,
 కంఠ, చిత్తరసములు,
 భావములు, ముఖమునకు
 కనిపించుచున్నవి)

అష్టమైత్రీ

ప్రథమమున బ్రెసిక్లియను తియ్యచేయుటకు ఆరంభించి నట్టి వారు చేసిన బ్రెసిక్లియనే మేము ప్రస్తుతము విక్రయించుచున్నాము. నమ్మకమైన వారిచే తయారుచేయబడిన మేలైన బ్రెసిక్లియనే మేము విక్రయించుచున్నాము. వ్రాచీ ఇచ్చుటకు మేము ఇష్టపడము. అధినయోగంపైని వారి పద్ధతుండి తయారట్టి మేషిను అన్నియు మిక్కిలి మేలైనదని అందరిని తెలియజేయు. వానికిగాను ఇప్పుడు పట్టుకొని అగాయను అత్యంత లాభకరము.

వైఎస్ మోదటి తేదీనుండి క్రొత్తధరల ప్రకారము విక్రయించబడును.

వి.సం.నం.	భరమా.	భరమా.
1-ఎన్.ఎ. నం 1 మాదర్ డి లాస్సు	... 875	(అయిఫ్ స్పెషల్ నం 21 ... 285
" " 1-ఎ మాదర్ డి లాస్సు	... 895	" " " 24 (తదీన్) ... 285
" " 8 క్లబ్స్ రోడ్స్	... 265	క్లబ్స్ రోడ్స్ నం 28 ... 205
" " 2-ఎ " "	... 285	" " " 28 (తదీన్) ... 210
" " 8-ఎ " "	... 8(5	" బూస్ట్ ... 285
" " 8-బి " "	... 825	బూస్ట్ ... 205
" " 4-ఎ తదీన్	... 800	బూస్ట్ రాజర్ ... 200
" " 8 క్లబ్స్ రోడ్స్	... 275	" " (తదీన్) ... 205
" " 8-ఎ " "	... 800	" బూస్ట్ (బూస్ట్) ... 195
" " 12 " బూస్ట్	... 885	" " (గ్రూప్) ... 200
" " 4-ఎ " ఆర్ బిక్	... 815	ఎంజిల్ స్పెషల్ ... 240
మాదర్ స్పెషల్ నం 1	... 875	" బూస్ట్ ... 225
" " " 1-ఎ	... 405	" " (తదీన్) ... 282½
" స్టాండ్స్	... 255	" బూస్ట్ (బూస్ట్) ... 190
" మాఫుల్	... 285	" " (గ్రూప్) ... 195
" " (తదీన్)	... 245	ది ఆర్-బూక్ స్టాండ్స్ నం 1 ... 440
" ఒలింపియా	... 205	" రాజర్ " ... 895
" " (తదీన్)	... 215	ది మాఫుల్ మాఫుల్ ... 195
ది యూనిటి	... 195	ది రిమో ... 215

అడిగన్ అందు కంపెని, లిమిటెడ్.,
హౌంటు రోడ్, మదరాసు.

మదరాసు అందు నదరక్షమరాటా
రైల్వేకంపెనీ, లిమిటెడ్.

(ఇంగ్లండులో ఇంకార్పొరేటు చేయబడినది)

అరక్కోణము ఎం. అండు ఎస్. ఎమ్. రై
 త్వకంపేసి వారి ఎంజీసింగు విద్యుదావులవద్ద
 29 అన్నుల పేకు కొయ్య తువకలు సుమారు
 51 అన్నులు త్రోసివేయబడిన పేకుకొయ్య తుం
 ద్దు 192 వ సంవత్సరం ఏప్రిల్ 26 15 వ తేదిన
 శుక్రవారము వగలు 10 ఘంటలకు బహిరంగ
 వలములో అమ్మబడును. తుంకలు ఒకలాటుకు
 3 అన్నులు చొప్పున ఉంచబడును.

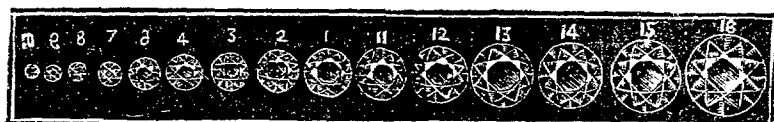
సవాలు చేయబడిన టెండరుదారులు వారు
సవాలు చేయుటకు ఉత్తమపు పొందక మునుపే
న్న 50 లు ధరావత్తు కట్టవలెను. జరిగి మొందిన
టెండరు దారుడు ఏల ... పూర్తిలయిన తరువాత
పాట మొత్తముతో 3-వ వంతు (1/3) చెల్లించవ
లెను.

అప్పుకము: తేదినండి ఒక పక్షము రోజుల
లో కంపెనీవారి చీఫ్ ఇంజనీరుగారిచే అప్పుకము
పరిశరచ జరుగును.

అవకాశము సిరజురచబడి తెలియజేసిన తరువాత వారమురోజుల బోధల, కొన్ని వారు మిగిలిన రెండు వంతుల (2/3) సామ్యము చుట్టించి లాట్లను పడవ స్థలము నుండి తీసుకొనిపోవలెను. అట్లు చేయక ఉపేక్షించినచో ముదల చుట్టించబడిన సామ్య మరత యివ్వబడదు. ఎందుచే

కొనసబట్టి తునకలను తీసుకొ గావుటకు కావ
లసిన వాగనులు ఎంజినీరింగు వయ్యణ శ్రులు నబ్
డివిజనల్ ఆఫీసరుగారిచే ఏర్పాటుచున్నవి.

రాష్ట్రము : యా
రాష్ట్ర సరిహద్దు

అన్ని సగలకున్న ఉపయోగమైన వైక్రాంతములున్న మిశ్రపన, కెంపులు, నీ.ములు, తెలుపు, చచ్చలు ప్రతిరాయికిన్న జీవరత్నములను మిరియించువల్ల, పట్టులుతీర్చినవి, మాకాబాబాదల కందరజును చక్కగా తెలిసియున్నను, శ్రోతవారలు ప్రప్రథమమున కొద్ది అర్థము యిచ్చి, రప్పించిన, వై విషయము తెలిపడును. వెంట బాపితా కోరికవానికి యినాముగాను, సరజులు గారెంటిగాను పంపబడును.

ప్రతి పి. గోపాలస్వామి శాస్త్రి, 783, ధర్మరాజులగుడిపేటి, వరంగిల్ లాహోరు

P. O. Saint Thomas Mount

ఫోర్ము సెంటు వార్ని గెజటు

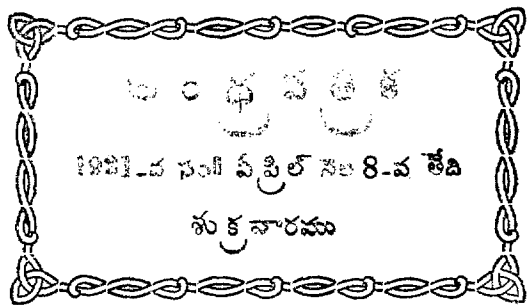
ಗೌಡಾಚಾರಿ ಜಿಲ್ಲಾ

1920 వందలాది ప్రాథమిక విద్యార్థులకు రీ వ ఆన్
బంధనా సదుపాయం గోదావరి జిల్లా విద్యార్థకులకు ఉ
క్రంద వేరొక్రమబడినాడు నర్సయ్యగారు ఎన్నో సేవలు.

చెలికాకి బ్రహ్మచార్యుడు, పానగండి లక్ష్మీనృసింహారావు
మంతులుగాగ్లు పితౄపురముతాలూకా బోర్డువారిచేతను,
మోతేరంగయ్యనాథుడు, అలూక వెంకట సూర్యకావాలూకా
రాజుగాగ్లు రాజమండ్రి జిల్లాకా బోర్డు వారిచేతను జరుగు
మిల్లి వేంకటరమణయ్యవంతులు, నల్లూకు వేణుమొదలియాడు
గాగ్లు పెద్దాపురంతులూకాబోర్డువారిచేతను, వింజమూల రామ
మూర్తి, టి. వి. సూర్యరత్నకారౌరావుగాగ్లు కాకినాడతులూకా
బోర్డువారిచేతను, సోనశి బాపయ్యగారు రాజమండ్రి మునిసి
పల్ కవున్సిలు వలనను జక్కరాజు సుబ్బారావుగారు కాకి
నాడమునిసిపల్ కవున్సిలువారిచేతను రాజమండ్రి మిల్.ఎల్.
మిషన్ వారిచే జాక. ౩. మోసన్ (పెద్దాపురం) గారుకా కాకి
నాడ బాప్టిస్టు మిషనువారిచే రికరెండు ఆర్. సి. లెకనజ
గారును ఎక్కువసేదీ.

ప్రకటనము

సంవత్సరాది పండుగ యగుటచే రేపటిదినము ఆంధ్ర పత్రిక నెలవడదు. సారస్వతానుబంధము కూడ వారమున ప్రచురింపబడదు. సంపాదకుడు.

నూతనసంవత్సరము

“కాలవి త్కర్మకృద్ధీమాః” శేషతానుగ్రహం లభేత్ ||”

కాలచక్రమునందొకయేడు గతించినది. రాత్రి సంవత్సరాంతమును దుర్మతి సంవత్సరా రంభమును రేపు గలుగును. 'నూతన సంవత్సరా దిన ప్రజలు తానాహృదయములతో పంచాంగ శ్రవణమును జేయుట' మనదేశమునందనుశ్రుతమైన యాచారముగ నున్నది. సంవత్సరాదిన ప్రజలు నింబకుసుమ భక్షణమును మిష్టాన్న భోజనమును జేసి నూతన వస్త్రాలంకృతులై దేవతలను కేగి పురోహితముఖమునను పంచాంగఫలమును కందాయఫలములను వినుట సదాచారము. ఆశా బద్ధమైన హృదయము సకలజనులను భావ్యదృష్ట ఫలమును దెలిసికొనుటకు ప్రేరేపించుచుండును. స్వీయజాతకఫలమును వర్షారాది ఫలములను విని సంతృప్తిజెందెడి హృదయ మిప్పుడు జాతీయజాతక ఫలమును మానవజాతకఫలమును వినిగోరుచున్నది. స్వీయకుటుంబ గ్రామముల శుభస్థితిని విని సంత సించెడి హృదయమిప్పుడు జాతీయ సాభాగృహస్థితిని వినిగోరుచున్నది. మానవహృదయమునందు గలిగిన ఈ విశాలనిరీక్షణము లోకసాభాగృహమునకు సాధనము గావలసియున్నది. ఆనంద సంవత్సరమునందారంభమైన సంగ్రామదావానల మింకను ప్రపంచమును దగ్ధపటలము చేయుచున్నది. గ్రీకులకు తురుష్కులకు స్పర్శాప్రాంతములందు సంగ్రామము సాగుచున్నది. రుష్యా జర్మని రాజ్యములందంతఃకలహములు మహాక్షోభమును గలిగించుచున్నవి. జర్మనులకును మిత్రమండలికిని నష్టపరిహార నిర్ణయములందు విభేదము గలిగి సందిగ్ధస్థితి గలిగినది. అసియాఖండమానందచ్చటచ్చట సంగ్రామ జ్వాలలు వెలంగుచున్నవి. అయిర్లాండు నందు హత్యలు జరుగుచున్నవి. ఈజిప్టు మెస పోటమియాలయందు స్వరాజ్య స్థాపనమునకు బ్రయత్నములు జరుగుచున్నవి. సకలదేశములందు కర్మకారులు సమ్మెలను గట్టి యాత్యోచితములైన బడులుగోరుచున్నారు. గ్రేటుబ్రిటనునందు పనివాండు తిరిగి సమ్మెను గట్టి పనులను తిరిగి చాలించిరి. సంగ్రామ తప్తములైన దేశములందు ప్రజలన్నవత్త్రములు లేకను పరితపించుచున్నారు. సకలదేశములందును ప్రజలు ఘోరమైన సంక్షోభ స్వరూపముతోయి సామ్యమైన శాంతిస్వరూపముదయించవలయునని పరితపించుచున్నారు. అయినను దుర్మతి సంవత్సరము శాంతిఫలమును ప్రసాదించుననుటకు సూచనలు గనుపించుట లేదు. దుర్మతిసంవత్సరమునకు శస్త్రేచ్ఛరుడు రాజు, పురోహితుడు, సన్యాసివతి; ఫలము రాజాగ్రహము మొదలస్వములు. కుబుడు సేనాధిపతి, అర్హాధి

పతి, మేఘాధిపతి; ఫలము సంగ్రామము అల్పవృష్టి. బుధుడు మంత్రి, ఫలము పాపవర్తనము. యజ్ఞపురుషుడు ప్రపంచకల్యాణమునకు దుర్మతి సంవత్సరమునందును రాద్రయాగమునకు బూనుకొనుననికాలవాసనలు సూచించుచున్నవి. ప్రపంచమునందు స్థిర శాంతి స్థాపనమున కేర్పడిన నానాజాతీయమితి స్వధర్మానుష్ఠానమునకు సాధనమైన ధర్మప్రతిభను గలిగియుండలేదని గతచరిత్రము వ్యక్తముచేయుచున్నది.

నానాజాతీయమితి

అంతర్జాతీయ ధర్మనిర్వహణమును జేయుటకు 1919 సంవత్సరారంభమునందు ఉత్కృష్టాశయములతో జాతీయమితి స్థాపించబడినది. అదినిజేరిన 32 రాజ్యములకు దోడుగ గతసంవత్సరమునందు 8 రాజ్యములు సమితియందు జేరినవి. సమితికి మూలస్థంభమువలె నిలువబడిన వుడ్రోవిల్సను గారి ప్రయత్నములను అమెరికా సంయుక్తరాష్ట్రములు నిరాకరించినవి. సిలేటరు హార్డింజ్ ప్రెసి డెంటుగ నిర్ణయించబడినపు డమెరికాసంయుక్త రాష్ట్రములు సంపూర్ణముగ జాతీయమితిని విసర్జించినవి. అంతర్జాతీయమితికి సభాస్థానమయిన జిని వాయంజే సభగూడినది. సమితినిర్ణయములు దురా రాధ్యమైన జాతీయాహంభావమున కనుకూపముగ నిర్ణయించబడినవి. తురుష్కుసంధినియమములు పాశ్చాత్యరాజ్యముల భూమితృష్ణను వ్యక్తముచేసినవి. తురుష్కుదేశములు సివెసు సంధినియమముల ననుసరించి పాశ్చాత్యరాజ్యములకు సంగ్రహించినవి. యూరపుఖండమునందు 1500 మైళ్ల విస్తీర్ణముగల భూమి 13,00,000 ప్రజలు మిగిలిరి. కాన్స్టాంటినోపిలు జలసంఘము అంతర్జాతీయాధికారమునందుంచబడినది. ఈనిర్ణయములు మహామృదీయ ప్రపంచమునందు మహాకలవరమును గలిగించినవి. తురుష్కుపరాజయమునకు బ్రిటిషు సామ్రాజ్యవాసులైన మహామృదీయులు దోడ్పడిరి. ప్రధానమైన మహామృదీయ రాజ్యవిచ్ఛేదమును మహామృదీయులు స్వమతావమానముగ బరిగణించిరి. యుద్ధసమయమునందు లాయీడు జార్జిగారు మహామృదీయ లోకమున కొసంగిన యభయప్రదానము పాటించబడలేదు. మహామృదీయహృదయమునందు ముఖ్యముగ భారత మహామృదీయ హృదయమునందు మహావేశము పుట్టినది. గాంధీమహాత్ముడు ఖిలాఫతు సమస్యయందలి సత్యస్వరూపమును గనుగొని సమస్యా నిర్ణయమునకు మహామృదీయ సోదరులతో గలిసి పనిజేయుటకు బూనుకొనెను. ఖిలాఫతు ఆందోళనము బ్రిటిషు హృదయమునందు సంచలనమును గొంత గలిగించినది కాని ప్రయోజనము గలుగలేదు. జాతీయమితికి మూలబీజమైన ధర్మబలాధారము వెనుకబడినది. గ్రీకులు తురుష్కులు కలహకారణములను బాహుబలాధారముననే నిర్ణయించుకొనుచున్నారు. జాతీయమితి నిర్ణయములు ప్రజల రాజ్యముల స్వలాభాపేక్షకు వినియోగపడునటులు ధర్మసంస్థాపనమునకు వినియోగపడుట లేదని విదితమైనది. లోకమునందు స్థిర శాంతి స్థాపితమగుటకు వ్యక్తుల స్వాతంత్ర్యము వలె జాతుల స్వాతంత్ర్యమును బాహుబల సంపదలతో నిమిత్తము లేకను ధర్మబలమైన యాధ్యాత్మిక బలముమీద నాధారపడియుండుట సాధనము. ఈ ధర్మరహస్యము బాహుబల దర్శితులైన పాశ్చాత్యజాతుల కింకను ననుభవమునకు రాలేదు. ఈ సందిగ్ధసమయమునందు భారత జాతీయవయగ ధర్మసంస్థాపనమునకై తన యా

ధ్యాత్మిక బలమును వినియోగించుటకు బూనుకొనుచున్నది.

బ్రిటిషు సామ్రాజ్యము

ప్రపంచవ్యవహారములందు బ్రిటిషు సామ్రాజ్యమున కిదివరకె గల భారమైన ప్రతిష్ఠయును భారమును యుద్ధానంతరము హెచ్చినది. సామ్రాజ్య భార మధికతమమయినది. స్వదేశస్థులయందును పాలితజాతులందును లోకాన్వతంజైన స్వాతంత్ర్యాభిలాష వర్ధిలినది. కర్మకారులు ధనదాస్యమునుండి మోక్షమును గోరుచున్నారు. పాలితజాతు లధికారదాస్యమునుండి విమోచనమును గోరుచున్నవి. అయిర్లాండునందు స్వాతంత్ర్య స్థాపనమునకు జరుగుచున్న వధలు ప్రతివధలు పరమవిచారమును గలుగజేయుచున్నవి. గతించిన 12 మాసములందు వందలకొలది పోలీసుభటులు సిస్సినరులు బలవంతమరణము పాలయిరి. 10,000 దౌర్జన్యకార్యములు జరిగినవి. ఈజిప్టునందు స్వరాజ్యస్థాపనము సాధ్యము గావచ్చునను సూచనలు జగ్గులు పాపాగారి స్వదేశ ప్రవేశమువలన నూహించ దగియున్నవి. మెసపొటమియా వలస్సీను సమస్యలు తురుష్కు సమస్య కనుకూలముగ నిర్ణయించబడుట యవసరము. భరతఖండమునందు స్వరాజ్యస్థాపనమునకు ప్రజాహృదయమునందపారమైన సంచలనము బయలు దేరినది. ఈ విషమదశయందు దారకక్షుకు జెందిన ప్రధానమంత్రి లాయడుజార్జి గారు స్వాతంత్ర్య ప్రతిరోధక పక్షముతో సానుభూతిని గలిగి యుండుట సామ్రాజ్యక్షేమమునకు శుభకరము గాజాలదు.

భరతవర్షము

ప్రపంచవ్యాప్తమైన స్వాతంత్ర్య తరంగములు మహాసంక్షోభము భారతజాతీయ హృదయము నావరించిన విధమును దేశసంచలనము వ్యక్తము చేయుచున్నది. కలకత్తా నగరమునందును నాగపురము నందును గూడిన జాతీయమహాసభలందు వేలకొలది ప్రతినిధులు అసహాయోద్యమము నేతగ్రీవముగ సంగీకరించిరి. సంస్కృతి శాసన సభలకు చక్రవర్తి యాదేశమున కన్నాటుప్రభువు ప్రారంభకర్మ నొనర్చెను. కన్నాటుప్రభువు చక్రవర్తిసానుభూతిని హితోపదేశమును దెలిపెను. ప్రజలు శాసనసభలపట్ల నారంభమున జూపిన విముఖత్వమునే యిప్పుడును జూపుచున్నారు. ప్రజలు వారి నిజమైన భావములను వ్యక్తముచేయుటకై అసహాయోద్యమ వ్రతమును బూని శాసనసభలకు కన్నాటుప్రభువునకు స్వాగతప్రదానమును ప్రతిపేధించిరి. ఆత్మ విశ్వాసమును ప్రకటించుటకు న్యాయవాదులు వృత్తిని వదిలిరి. విద్యార్థులు కళాకాలలనుమానిరి. మహాజనులు బిరుదములను విసర్జించిరి. ధీరులు కారాగృహ వాసమును గైకొనుచున్నారు. అసహాయోద్యమ విజయమునకు గాంధీమహాత్ముని దిగ్విజయము నిదర్శనము. అధికారులు ధిక్కరించినను బిజెంటుమ్మగారు వరిహసించినను అసహాయోద్యమము మహాతరంగములవలె దేశమునందంతలను వ్యాపించుచున్నది. ఈయద్యమవ్యాపనమునకు భారతీయుల స్వరాజ్య తృష్ణమూలముగాని జ్యేషాసూయా భావములు గారణములు గావని జాతీయహృదయము నెఱిగిన వారికి దెలిసియున్నది. ఖిలాఫతుసమస్య నిలిచియున్నది. పంజాబ్ హత్యలకు ప్రతిఘటనము గలుగలేదు. స్వాతంత్ర్యవరోధక మార్గములు దేశమునందంతలను నవలంబించ బడుచున్నవి. అసహాయోద్యమమును రూపుమాపుట కధికారులు విశ్వప్రయత్నములను జేయుచున్నారు. గాంధీ

లాల్లా లజపతి రాయగారి మహాపన్యాసము

నిరాకరణోద్యమము: మితవాదుల ద్రోహము

బాంబాయి నగరమున గత సోమవారమునాడు లాల్లా లజపతిరాయగారు శ్రీమతి సోజినీదేవిగారి ఆధ్వర్యమున ఈ క్రిందివిధముగా నువ్వనీచిరి:-

ప్రస్తుత రాజకీయస్థితి మిగుల విషమదశయందున్నది. దాని నందరును బాగుగా గ్రహింపవలయును. అందుకు గల కారణములను కనుగొనుట యుక్తము. అటు సంవత్సరముల విచారములలో ప్రవాసమున నుండి నే నీ దేశమునకు తిరిగి వచ్చినపుడు నాకు మూడు రాజకీయ పక్షములు దేశములో గనుపించెను. అధికారవర్గమును, వారి యనుచరులను ఒకపక్షముగా నుండిరి, రెండవపక్షమువారు మితవాదులు, మూడవపక్షమువారు జాతీయవాదులు. కాని ఈ మూడు పక్షములలో రెండు పక్షములు మాత్రమే ఇప్పుడు నిలిచి యున్నవి. మితవాదులు దురదృష్టవశాత్తూ రాజకీయముగా ఆత్మహత్య గావించుకొనిరి. (నవ్వు) తమ యెదుటనున్న ఆపాయమును గుర్తింపుదని నేను మితవాదులను వెనుకనే పాప్యరించి యుంటిని. వారు ఉపయోగకరమగు కార్యములను చేయుచున్నారని నేనప్పుడు తలచితిని. వారి అభిప్రాయములలో నేనేకీభింపక పోయినను వారిలో ప్రముఖులగు నున్న వారి సహృదయుల నేను శంకింపలేదు. వారి విమర్శనమును నేను గౌరవించితిని. తనను తాను నిర్బంధించుకొనుచున్న ఏజాతీయకమును స్నేహిత విమర్శనము ఆవసరము. కాననసభలను బహిష్కరింప వలయునని ప్రభు పర్యాయము నేను దెలిపినప్పుడు మితవాదులు అధికారులలో గలసిపోయెడు అపాయము ముందున్నదని నూచించితిని. ఉద్యోగముల నంగీకరించిన నాజాతీయులు ప్రభుత్వయంత్రమున నొక భాగముగ నైపోయెద రని నాకెప్పుడును భయముగలదు. అట్టివారు ఉద్యోగముల నంగీకరింప నంతవరకు మసలానివారే. కాని అధికారులలో శరణు నే వారి స్వాతంత్ర్యము నిర్మామమగును. నేను భయపడినట్లు గనే జరిగినది. వారు ప్రభుత్వయంత్రములో చేరిపోయిరి. ప్రభుత్వనిధానమును కొనసాగింపవలసినవారైరి. అందుచేతనే ఏదేశమునందైనను జాతీయవాదులు ప్రభుత్వమున చేరుగూడదని నిర్దేశింపబడినది. స్వాతంత్ర్య సంపాదనమునకు ఏమార్గమందలింప దలచినను రాజకీయవాదులు ఎప్పుడును విదేశీయ విధానముతో సంబంధము కలుగజేసికొనగూడదు. అటులు చేసికొందురని వారి స్వాతంత్ర్యము మటుమాయమగును.

మితవాదు లెటుల మారిరి?

నేను మనము స్వాతంత్ర్యమును బొందుటకు మితవాదులు అడ్డుపడుచున్నారు. (హర్షధ్వనులు) దురదృష్టవశాత్తూ ఈసంగతినిజమని గ్రహింపవలసి వచ్చుచున్నది. మితవాద సోదరులను అగౌరవించుట నాయుద్దేశముగాదు. కాని ప్రస్తుతస్థితిలో నత్యమును ఉన్నది ఉన్నట్లు వెల్లడింపక తప్పదు. ఈ సంవత్సరము జనవరినండియు నిర్బంధములు కొనసాగుచున్నవి. గతదినంబరు మాసమున డాక్టరు సత్రాగారు ఇండియాప్రభుత్వ కార్యనిర్వాహక సభ్యులైరి. డాక్టరు సత్రాగారు ప్రభుత్వపద్ధతికి తమకుగల బాధ్యతను తొలగించుకొనలేకపోయిరి. ఈవిషయమై సందేహమున్నచో మార్షలు లాక్రింద ఖైదీలుగ నున్నవారిని విడుదల చేయవలయునని కాననసభలో కొరగా డాక్టరు సత్రాగారిచ్చిన ప్రత్యుత్తరమును చదివిన సందియములేల. బాయగలవు. ఇండియాప్రభుత్వపద్ధతిని కార్యనిర్వాహక వర్గమునందలి యూరోపియనులు, భారతీయులును, కలసియే నిర్ణయించిరి. సంయుక్తరాష్ట్రములలో ఇటులునే జరిగెను. మంత్రుల యనుమతితోగవర్నరుగారు రాజద్రోహ సభాకానమును నాలుగు జిల్లాలలో ప్రవేశపెట్టెను.

గమనందు శతాంశమునయినను ప్రజలు నూతన సంవత్సరమునందు జూపిన స్వరాజ్యము కరతలామలకముకాగలదు. దుర్మతి సంవత్సరమునందు సంవత్సరాభిధానముసార్వభౌమక నాగ్రులు సుముత్తులై కాలజ్ఞులై ధర్మమార్గప్రవర్తకులై స్వరాజ్యప్రతిష్ఠాపనమునందు యధార్హభాగమును నిర్వహించి పరమేశ్వరానుగ్రహమునకు బాత్రులగుదురుగాత! నూతనవత్సరము సకల జనులకు సుఖసంపదలు ప్రసాదించుగాత!

మధ్యరాష్ట్రముల ప్రభుత్వమువారు కాంగ్రెసు ఉద్యమముతో ప్రభుత్వసేవకు లెక్కరును సానుభూతి జూపగూడదని జెప్పిరి. గాంధీ టోపీలను ధరించినవారిని వారు దండింపసాగిరి. నేనిది వరకు గాంధీ టోపీని ధరించియుండలేదు. ఈయుత్తరువును ప్రచురించిన పిమ్మటమాత్రము గాంధీ టోపీని ధరించుట ప్రతిభారతీయునకును ధర్మమని నేను తలచుచున్నాను. కిసనుల ఉద్యమమునుగూర్చి సంయుక్తరాష్ట్రముల ప్రభుత్వమువారు ఎటులచరచించిరో మీరు చదివియుందురు. ఇంగుకు సంబంధించిన బాధ్యతనుండి ఉద్యోగముల నంగీకరించిన మితవాద నాయకులను తప్పించుటకు వీలులేదు. వంగదేశము నందును ఈతరుననే జరుచుచున్నది. ప్రజలకుగను ప్రాయలుగ నుండిన సురక్షద్రవాధ లెస్సెగారు ఇప్పుడు ప్రభుత్వపక్షమున సింహ గర్జనముల జేయుచున్నారు. (నవ్వు) వృత్తాంత మింతటితో పూర్తికాలేదు. (నవ్వు) నారాష్ట్రములో మితవాదులు లేనేలేరు. కాని మాజాతీయ నాయకుడు మితవాద నాయకులకన్న ఒకడుగు ముందువేయుచున్నాడు. ఇది వారు ప్రవేశించిన యుద్యోగ దోషమునకు ఫలితము. నాస్నేహితులగు లాల్లా హరికిషనులాలగారు ఇటీవల నువ్వనించుచు మంత్రులకు సంబంధించినవరకు విదేశ ప్రభుత్వము లేనేలేదని జెప్పిరి. అతడు జేదనంత మాత్రమున పంజాబు ప్రభుత్వము జాతీయ ప్రభుత్వముగా మారెను కాబోలు! (నవ్వు) ఇంతకన్నను వేరు అర్థము గనుపించదు. ప్రభుత్వోద్యోగము నంగీకరించువారు తమ జాతీయ కవచమును వదిలివెట్టు చున్నారు. అధికార వర్గములో మిలితమగుచున్నారు. దానిపద్ధతికి బాధ్యులగుచున్నారు. అట్టివారు అధికార వర్గపు నిశ్చయమును మించికాని, చెడుగునకుగాని మరల్చలేక పోయినను, దానికి తల యొగ్గక మాత్రము తప్పదు. లేనియెడల వారిని అసహ్యులని పిలిచెదరు. సిద్ధాప్రభువును చూడును. (సీతార్థములు). నేనెట్టి సీతార్థముల నంగీకరింపను. మనదేశములో నత్యంత సువర్ణులలో సిద్ధాప్రభువుగారికరు. నిరాకరణోద్యమ మేమి జేయుచున్నది? మితవాదనాయకులు జాతీయవాదుల నేల తూల నాడెదరు? మధ్య రాష్ట్రములలో జాతీయవాదులు త్రాగుడు దురభ్యాసమును తొలగింప సమకట్టిరి. ఇందు దేశభక్తుడగు వామనరావు జ్యోషీగారు బాధింపబడుచున్నారు. లాక్నోయల విషయమై వారేమి జేయుచున్నారు? ఇప్పుడు స్థాపింపబడిన పంచాయితీల విషయమై ప్రభుత్వమువారు చెట్టు ప్రవర్తించుచున్నారు? జాతీయవాదులు జాతీయ పాఠశాలలను స్థాపించినంతమాత్రముచే అపాయమేమిగలదు? మితవాద నాయకులొకరు స్వర్ణతుల్యులగు సామ్రాజ్యకాననసభలో గూర్చొని నిరాకరణోద్యమమునైనను, ఉద్యమ నాయకులైనను, దూషణములను కురిపించుట విచిత్రము.

మితవాదులు దేశద్రోహపాపము నొడిగట్టుకొనుచున్నారు.

దేశమున నంతటను మితవాదు లేమి జేయుచున్నాడు? నిరాకరణోద్యమమును నిర్మూలించుటకు నైతికముగ తోడ్పడుటయేగాక ప్రభుత్వమువారికి కానన సంబంధమగు సహాయమునుగూడ ఒసగుచున్నారు. జాతీయవాదులతో వారేకీభవించక పోవచ్చును. స్నేహభావముతో విమర్శన గావించినప్పుడు మితవాదులకు జాతీయవాదులు గౌరవము జూపుచుండిరి. కాని భారతదేశ ప్రజాభిప్రాయ సమక్షమున మితవాదులు దేశద్రోహమున కొడిగట్టునటుల నిర్ణయించబడును. ఇంతకన్న వేరు నిర్ణయమున కవకాశము లేదు. భారతీయులు తమదేశమునకు స్వాతంత్ర్యమును గోరిరి. భారతీయులు స్వరాజ్యమును వాంఛించిరి. మేము నేసిన నేరమేమి? ప్రజల హక్కులకు భంగము కలిగినపుడు రాజకీ ఓడబడుటకు మేముంగీకరింపము. మారేరమేమి? త్రాగుడులో మాన నమృతము లేదు. లాక్నోయలలో మాకు విశ్వాసములేదు. మారేరమింకను ఏమిగలదు? ప్రజలు జాతిత్రష్టులగుట మాకిష్టములేదు. మేమునేసిన అత్యంత దారుణ నేరమేమి కలదు? భారతీయులు భారతీయులవలెనే యుండవలయుననుటయే? (హర్షధ్వనులు, మా శత్రువులలోమేము పాతపడియుండవచ్చును. కాని భారతీయులే నిష్పంధనిధా

మహాత్ముడనహాయజ్ఞ సాధనమున స్వరాజ్యఫలమును బడయగోరుచున్న జాతీయాత్మయందు విశ్వాసము గలుగజేయుచున్నాడు. భారతజాతి స్వరాజ్యప్రాప్తి కిరజాతులవలంబించిన పశుబల సాధనమును విసర్జించి ఆత్మబలసాధనమును నవలంబించుచున్నది అయిల్లాండవలంబించుచున్న దార్జన్యసాధనములను విసర్జించి త్యాగసాధనముల నవలంబించు చున్నది. వ్యాపారసంపదలు క్షీణించి ప్రజలయందే సంక్షోభము గలుగుచున్నది. పంటలుచెడి దుర్భిక్షము గలుగుచున్నది. ఈసందిగ్ధ సమయమునందు కష్టదశయందు భారతీయుల భావి సాభాగ్యము, లోక కల్యాణము వారి యాత్మబలముమీద నాధారపడియున్నదని భారతీయులు గ్రహించవలసియుండును. అధికారులు ధిక్కరించినను ప్రతిపక్షులు పరిహసించినను స్వజాతీయులు నిందించినను ఆత్మనిగ్రహమును బూని అసహాయోద్యమ ప్రభావమును ప్రపంచమునకు వ్యక్తముచేసి స్వరాజ్యమును బడయవలసిన భార మితర భారత పుత్రులమీదను వలె నాంధ్రులమీదను గలదు.

ఆంధ్రుల కర్తవ్యము

భారత జాతీయ జీవనమునం దాంధ్రులు పొందగల ప్రతిష్ఠకు వారి యాత్మబలమే సాధనము. ఆంధ్రహృదయము పడెండ్లకు పూర్వమే స్వదేశ స్వభాషోద్ధరణమునకు బూనుకొనిన విధమును ఆంధ్రోద్యమమును ఆంధ్రమహాసభలును వ్యక్తము చేసిన నవి. ప్రజాహృదయమునం దాంధ్రోద్యమము గలుగజేసిన సంచలనమును అసహాయోద్యమము పరిస్ఫుటముచేసిన విధమునకు అసహాయోద్యమ వ్యాపనము నిదర్శనము. గాంధీమహాత్ముడాంధ్రదేశ సంచారమునం దాంధ్రుల కర్తవ్యమును నొక్కిచెప్పిరి. రాట్నములను వాడుట యందును కాంగ్రెసు సంఘములను స్థాపించుటయందును నాంధ్రదేశము ముందంజ వేయుట ప్రశంసనీయముగ నున్నది. కాని 1, 50,000 రాట్నములను క్రొత్తగ నేర్పరచుటయును ఏడులక్షల సభ్యులను కోటిరూప్యములను సమకూర్చుటయునుకష్టసాధ్యమైన పనియైయున్నది. దుర్మతి సంవత్సరమునం దాంధ్రులీమహాకార్యమును నిర్వహించవలసి యుండును. ఆంధ్రులు పరమోత్సాహమును బూని కార్యభారమును నిర్వహించిన, స్వరాజ్యప్రాప్తితో నాంధ్రరాష్ట్ర స్థాపనమును సిద్ధింపగలదు. ఆంధ్రులందరును భేదాభిప్రాయములను విసర్జించి వారి విద్యావివేక సంపదల నీ మూడుమాసములను జాతీయసభా నిర్దేశములను సభలము చేయుటకు పాటుపడుదురని నమ్ముచున్నాము. ఇతరప్రాంతములందు వర్తమాన పరిస్థితులు దార్జన్యకార్యములను గలుగజేసినను నాంధ్రదేశమునందు సహాయోద్యమ వ్యాపనము శాంతముగ జరుగుచున్నది. తుపాకులను కాల్చుటయును దార్జన్యములు జరుగుటయును సంప్రాప్తముగాలేదు. ఈ ప్రశాంతము ప్రజాధికారుల సాధుస్వభావమును దెలుపుచున్నది. నూతన సంవత్సరమునందు ప్రజాధికారులకు సంరంభము గలుగుట సంభవము. ఆ సంరంభమునం దాంధ్రులు అసహాయోద్యమ సత్యస్వరూపమును హృద్గతముచేసికొని ప్రవర్తించిన తమకును భారతజాతికిని సత్ప్రీతిని గడించి స్వరాజ్యలక్ష్మిని ప్రతిష్ఠింపగలరు. ఆత్మశక్తి ఆత్మసమర్పణమునందువలె నాత్మప్రకర్షణమునందు బ్రకాశింపదు. గాంధీమహాత్ముని ప్రతిభకు వారి యాత్మ సమర్పణవలెమే మూలకారణము. మహాత్ముడు చూపుచున్న త్యా

నమనకు తోడగుటయో! సంస్కరణ శాసనముల నంగీకరించుటలనభ్యంతరించుటయే. ప్రభుత్వమునా రిప్పుడేమి చేయుచున్నారో? తేలికముగాని మితవాద నాయకులనందరిని వశపఱచుకొనుచున్నారు. నేనీవిషయమును జంటలేక చెప్పుచున్నాను. ఒకరితో నొకరు తోడ్పడుటకును, ఒకరినొకరు ప్రశంసించుటకును, ఒకరి గుణాలితములను నొకరు పొగడుటకును, మితవాదులు ప్రభుత్వమువారు పరస్పరముగ ఒడంబడిక చేర్చుకొనుచున్నారు. ప్రముఖులను మితవాదనాయకులలో ప్రభుత్వబహుమానము నొందనివారు ఒకరునులేరు. ఇట్టి గౌరవముగాని, అగౌరవముగాని శ్రీనివాసరామియ్యగారికి ననుభవించినట్లుగాని భారతీయులు ప్రార్థించుచుండిరి. కాని వారి ప్రార్థనలు నిష్ఫలమైపోయినవి. వారుగూడ ఆ వలలో చిక్కుకొనిరి.

పరస్పరవివాదప్రయత్నములు

దీనియందేమి! దేశములో నిప్పును చెండుపక్షములే గలవు. నిరాకరణవాదు లాకపక్షము, అధికారు లింకాకపక్షము. మితవాదులు అధికారులలో గలవిపోయిరి. అందుచే భారతీయులు వారిని అధికారులకంటెనే పరిగణింపవచ్చును. (పార్లమెంటు) మిగిలిన చెండుపక్షములను ఒక దాని నొకటి నాశనము చేయు ప్రయత్నించుచున్నవి. మన మిప్పుడెక్కడన్నామో కనుగొనుట అవశ్యము. ఇండియా ప్రభుత్వములోను, సంయుక్త రాష్ట్ర ప్రభుత్వమునందును శత్రుత్వముగనున్న ఈమితవాదులుబాతీయవాదుల మరణశిక్షను ప్రకటించుచుండిరి. నిరాకరణోద్యమము దేశమున కపాయకరమనియు, అందుచే దానిని నాశనము చేయవలయు ననియు వీరు చెబుచుచుండిరి. దానిని నిర్మూలించుటకు వీరు బుద్ధిపూర్వకముగా ప్రయత్నముచేయుచున్నారు. బాతీయవాదులు అహింసావ్రతావలంబులు కావున మితవాదులను సాధించుటకు ప్రయత్నింపరు. కాని రామియ్యగారు బాతీయవాదులు కనుగొనవలయును. మనలో జేరనివారు మన విరోధులని బ్రకటింపవలసిన తరుణ మానస్సు మొనరి. అభిప్రాయభేద ముండుటచే బాతీయవాదులతో జేరనివారు కొందరుగలరు. వారుమాత్రము మనకు విరోధులుగారు. శ్వేతమునకును, సర్వలోకమునకును శేదమదియే! మనకు వ్యతిరేకులుగ నున్నవారిని ఎదుర్కొనుట అవసరమైనను కొందరు మితవాదుల యొడ ఈ పట్టణములోని వారు ప్రకటించినట్లు ప్రకటింపగూడదు. ఆది హిందూధర్మమునకు విరుద్ధము. శత్రువుని వాక్యములనైనను వినకుండుట మంచిదిగాదు. నాన్నేహితులగు కర్నూలు వెడ్డెవుడేగారి విమర్శనమునకు, ఈ చెడుగంధయు పాశ్చాత్యదేశమునందేమి ఇచ్చుటకు వచ్చినదని జవాబు చెప్పవలయును. అది మా స్వభావములలోలేదు. పాశ్చాత్యులువచ్చి సభల నేర్పరిన జరుపవలయునో మాకు బోధింపవలసరము లేదు. భారతీయులకు సభలలో గోలచేయుట యననెడియో తెలియదు. ఇదంతయు పాశ్చాత్యదేశముల ఆభ్యాసము. ఇందునుబట్టి భారతీయులు ఇతరులకు మంచివిషయాలగుదురనియు పాశ్చాత్యదేశమునందేదీనిని ఎరువుదెచ్చుకొని రనియు యాధియగుచున్నది. (నవ్వు) కాని భారతీయులు ఇతరుల ననుకరింపగూడదు. ఈపాపమును పోగొట్టుకొనుటకు నిరాకరణోద్యమమునకు ప్రతికూలముగా నుపన్యాసము నిచ్చుటకు శాస్త్రీగారిని మరలవాహ్యనింపవలయును. అట్టి హితబోధనము నాకిష్టము. మితవాదులు గ్రామములకు వెడలి, ప్రజలను ప్రబోధింపవలెను. అప్పుడు ప్రజల యభిప్రాయము వారికి బాగుగ దెలియగలదు. మేము దండములనయినను సహించెదము కాని వీనిని దెప్పించినందుకు మితవాదులకు వందనములను మాత్రమలసింపజాలను. (నవ్వు)

మిగుల అవమానకరము.

మంచి తెలివి తేటలుగల శత్రువులతో నుండిన మితవాద పక్షము దేశీయులనందీ వేరైపోయి విదేశాధికారవర్గములలో భాగము గుటమిగుల అవమానకరము. ఇక ముందునందీయు వారి కపక్షముగా నుండజాలరు. సర్ విలియం ఐస్సెంటుగారు ఇచ్చిన సర్దిఫికేటువైననే వారిబ్రతుకు తెరువుఅధారపడియున్నది. మితవాదులు నిరాకరణోద్యమమునకు వ్యతిరేకముగ మాటలాడినపు డెల్ల ప్రభుత్వమువారు వారినిపుట్టుకనుండి విభారతీయులైనాను ఇదిమిగుల అవమానకరముగ దశయిగూడు. నన్ను విదేశాధికారులు బుజ్జగించుట కన్న వారు శ్వేషించుటయే నాకెక్కుడు శపథము. వారు నాచివు చరచినయెడల నాధర్మపథమునందీ నేను తొలగితిని యని పరిశీలించుకొనవలసియున్నది. విదేశాధికార వర్గమును తొలగింప ప్రయత్నించుచున్నప్పుడు వారు మనకు స్నేహితులెట్లుగుదురు? మనపక్షములలో మనము పొరబడియుండవచ్చును గాని మనలక్ష్యములో పొరబాటుండు జాలదు. బాతీయవాదులను విదేశాధికార వర్గమువారు బుజ్జగించుచువుడు, ఆపక్షమును వారు నిర్మూలించ నుద్దేశించినదని తలంపవచ్చును. ప్రభుత్వోద్యోగముల నంగీకరించిన మితవాదులును

బాతీయ పక్షముగా నేనంగీకరింపజాలను. ఉద్యోగములో నున్నను సర్ శంకరజీవాచార్యులుగా రొక్కరే బాతీయవాదులుగ నుండిరి. కాని వారియెడగూడ నాకపుడప్పుడు నుండి యము కలుగుచుండెను. బాతీయవాదులు దేశములో కల్లోలము కల్పించుచున్నారనియు, అందుచే అధికారవర్గముతో జేరి నిరాకరణవాదులను అణగద్రొక్కవలయు ననియు మితవాదులు బలపరుచుచున్నారు. ఇందుకు నాజవాబిది. మేము కలవరమునుగాని, అల్లరులనుగాని కలిగించుటకు నుద్దేశించుటలేదు. ఒకవేళ మాకట్టి ఉద్దేశమున్నను, మితవాదులు నిరాకరణవాదములతో కలసి యుండవలెను గాని బాతీయవాదులకప్పిని నిర్మూలించుటకు సాధనభూతులుగ నుండగూడదు. మితవాదుల అపజయము.

దేశదేశమును సంగ్రహించుటలో మితవాదు లపజయమును గాంచిరి. ప్రపంచములోకెల్ల ఈదేశప్రభుత్వము మిగుల వ్యయదాంతుకమని ఎల్లరికి దెలిసినవిషయమే. అట్టి అపారవ్యయముబనికొరచిన మితవాదులు గొంతల పొంగురుబోవునట్లు అణచుచుండిరి. ఉపన్యాసములలోను, గ్రంథములలోను వీరు తమ అసమృద్ధిని దెలుపుచుండిరి. కాని అధికారపదవుల నంగీకరింపకనే మితవాదు లేమిజేసిరి? నెలకు రు 500లతో జీవనము గడపుకొనుచున్న మితవాదులు తమకు రు 500 లు జీతము కావలయు నని పట్టు పట్టిరి. యూరపియను అధికారులు పెద్దజీతములను గోరుచుండిరి. అందుచే తమతోటి భారతీయ ఉద్యోగులకుమాడ ఎక్కుదుజీతములను ఒసగిరి. గాంధీ మంజివాడైనను అతని యనుచరులు దుర్మార్గులని మితవాదులు దెలుపుచున్నారు. ఎందులకు? ఉన్నతోద్యోగముల భ్రమలో జిక్కుకొనిన దోషముచేకాబోలు! నిరాకరణోద్యమ నాయకుడగు గాంధీమహాత్మునివై ఒక్కరాయినైననువినకుటకు వారికి చేతగాకపోయెను. నిరాకరణవాదులు దేశసేవను మితవాదుల దేశసేవతో పోల్చిచూచిన నదివిమాత్రము తగిపోదని నేను జెప్పగలను. స్థితిమంతులు మితవాదులతో జేసిన చేరనిండు.

నిరాకరణోద్యమము ప్రజలలో వ్యాపించినది.

నిరాకరణ వాదులకు ఆ సంకతి తెలియదు. ధనవంతులకును, నిర్ధనులకును గల యంతరమును తొలగించుట వారి యుద్దేశము. ప్రతిభారతీయుడును కాంగ్రెసు చేదికవై చేరవలెనని వారియుద్దేశము. ఈ సంకతిని వారు మరుగుపఱచలేదు. పండిత మోతీలాలు నెహ్రూగారు నిరాకరణ వాదులందఱును ఖడ్గారు వస్త్రములను వీలధరింపవలయునో దెలుపుట కొక చక్కని దృష్టాంతము జూపిరి. నెహ్రూగారు అహింసానుండి మొదటితరగతి కంపార్టు మెంటులో నొక ఉద్యోగిలో కలసి పోవుచుండగా ఆయుద్యోగి ఇట్లునెను. "మీరు మా కనేక కష్టములను దెప్పిపెట్టుచున్నారు. ఇకముందు సామాన్య ప్రయాణికులకును మీకును భేదము గనిపెట్టుట దుష్టమగును. ఖడ్గారు వస్త్రములను ధరించినవారిని గలసికొని నపుడు మేమెట్లు ప్రకటింపవలయును?" (నవ్వు, పార్లమెంటు) అని అడుగగా "అభేదమును పోగొట్టుటకే మేము ప్రయత్నించుచున్నాము"ని నెహ్రూగారు బంగలుచెప్పిరి. భారతీయులలో సామాన్యలకును ఇతరులకును భేదముగనపడకుండుటలు మేమువస్త్రధారణము చేయుచున్నాము. ఇట్టి విభేదమేమాదేశమున సర్ధకముగ పరిణమించినది. ప్రజలకన్న మేమెక్కువవారమని తలచుచుంటిమి. హిందూదేశములో ననేకజాతులుగలవు. అంగ్లవిద్య మరిండు క్రొత్తజాతులను జేర్చినది. ఒకజాతి విద్యాధికులు. మరియొకటి అంగ్లదేశమునకు వెడలవచ్చినవారు. ఈభేదములను నిర్మూలము చేయవలయునని నెహ్రూగారు నడిపిరి. సామాన్యప్రజలతో సమానముగ సుచరింపజాలనివారు దేశమును ప్రేమించుట యవసరము. కాంగ్రెసు ఉద్యమము పడక టర్కీలలో నుఖముగ కూర్చొనిన వారిచే నింతవరకు నడుపబడుచుండెను. అంతవరకును ప్రభుత్వమువారు భీతిజెందలేదు. కాంగ్రెసు ఉద్యమము ప్రజాసామాన్యమున వ్యాపింపగనే వారు కలవరపడసాగిరి. నిరాకరణోద్యమము విఫలమైనచో వారే కలవరము జూపవలయును? నాయకుభవమును బట్టి నిరాకరణోద్యమము ప్రజాసామాన్యమున లైకినదని చెప్పుగలను. పూర్వము రాజకీయోద్యమము అత్యల్ప సంఖ్యాకులగు విద్యాధికులచే నడిపింపబడుచుండెను. వీరిలో ననేకులు స్పీడర్లే. దేశ చారిత్రమునందు ప్రథమ పర్యాయమున, స్వరాజ్యస్వరూప సందర్శనమును గాంధీమహాత్ముడు ప్రజలకు దృష్టించరము గావించెను.

మీ మాకులపై మీరు నిలువబడుదు.

మీ మాకులపై మీరు ధైర్యముతో నిలువబడుదు. విజయము తప్పక చేతురునని నేను మనస్ఫూర్తిగా దెలుపుచున్నాను. ప్రపంచమంతయు మనకు సానుభూతి జూపవచ్చును. అందుకు వారికి వందనములు. కాని భారతీయులు వారి మోక్షమును స్వహస్తములతోనే సంపాదించవలయును. మీరు చెండు నియమములను మాత్రము తప్పక పాటించవలయును. కాంతము నెన్నడును వీడకుడు. జీవిత పరమార్థము మీదనే ఆధారపడియుండుదు. (పార్లమెంటు).

(బొంబాయి క్రాంతికోపత్రం).

(స్వకీయోప విశేషభవనముండి.)

బందరు వార్తలు, 2-4-21.

నేటి యందయమున శ్రీమతి సరళాదేవి చాదురాణి గారు మాపురమునకు దయచేసిరి. ఇచ్చటి శ్రీ ఆంధ్రజాతీయ కళాశాలను గురించి యనేకవిషయములను తత్కళాశాల పాలకులవలన విని మిగుల నానందించిరి. సాయంత్రము నాలుగు గంటలకు కళాశాల కేలేంచి చిత్రరచనాశాలను, కళ్యాగారమును, విద్యాద్విరసతిగృహములను, నేతమగ్గులను చరిత్రలించిరి. ఆమెగారి పురము వచ్చెనని చాలయవ్యవధిగా పురజనులకు దెలిసినది. ఆనెకు లామెను సందర్శించి యామె యుపన్యాసమును వినవలయు నని మిగుల కుతూహల పడుచుండిరి. బహిరంగసభలలో దీర్ఘప్రసాదముల చేయుట దన కిష్టము లేదనియు, దాను ఈ సాయంత్రము 7 గంటల రైలులోనే మదరాసునకు బయనము చేయక తప్పవనియు చాదురాణి గారిదివలెనే నెల విచ్చినను ఇచ్చటి పురజనుల యుత్సాహమును భక్తియు గాఢింపవల నని నాయకులు కోరియుండిరి. ఆమెద నామె యొడంబడుటయు, అవ్యసధిగా బ్రతుకను నడిగినను చాలమంది శ్రీలును పురుషులును కళాశాలావంశిలో చేరియుండుటయు సంఘభిల్లినది. దేశసేవాతత్పరులగు కాతా శ్రీరామశాస్త్రీగారు తన చే ప్రోత్సహింపబడి నాటములతో నూలువకుటకు నభ్యాసము చేయుచున్నవారిలో పదిమంది నారీరత్నము లా సభ యందు నూలువకుటకు గూర్చుండునట్లు నేర్పాటు చేసియుండిరి. ఈ యేర్పాటు లన్నియు గాంచి సరళాదేవిగారు మందానందమును వెలిబుచ్చి కిన్నరస్వరమును బోలు తనమధుర గాత్రముతో వంజీమాతర గీతమును బాడి పిచ్చుట నీకిందియంతములగుర్చి సంగ్రహముగ మచ్చటించిరి. ఆమెబుటలను శ్రీభోగరాజు పట్టాభి సీతారామయ్యగారు తెలుగున సభ్యులందఱుకును పీనులకు విందుగొలుపునట్లు ననువదించిరి:—ఇంగ్లీషువారి దేశమున గాలిదక పూర్వము భారతభూమి సర్వసంపదలతో జెన్నాన చుండెను. అన్నవస్త్రముల కేమాత్రమును లోటు లేకుండెను. సాధారణముగా శ్రీలందరును రాట్టుములతో నూలువడికడి వారు. లక్ష్మీ దేశమున తాండవమాడుచుండెను. విశేషప్రభువుల యొత్తిడిచేత నేతపరిశ్రమవలన, లాభము లేకపోగా కూటికిలేకున్నను సాదెవాండు దొంగతనమువారి గిడ్డంగులలో పనిచేయవలసినవారైరి. ఆపిడను దప్పించుకొనుటకై బొటనవ్రేళ్లను దెగ గొట్టుకొనిరి. నేతపరిశ్రమ నూలువకుట రాట్టుములు మూలబడినవి. లక్ష్మీయు భారతదేశమును విడిచినది. ఈదినము ఉత్తమ వంశముల నారీమణులు సభలో నూలువకుటకును బ్రదర్శించుట యొక గుణపాతమును నేర్పుచున్నది. వారిచేతి చక్రములు తిరుగుట లక్ష్మీచక్రము తిరిగిమన దేశమున కరుదెంచుననుటయు నూచింపుచున్నది. సామాన్యపరిస్థితులందు శ్రీలు వంటచేయుదురు. అవసరమయములందు పురుషులు నావసినీ చేయుదురు. అటులనే సామాన్యముగా శ్రీలుచేయు నూలువకుటకును ప్రస్తుతదేశస్థితి ననుసరించి పురుషులను బూనుకొనవలయును. దేశమునకు గావలయు బట్టయంతయు చేతనడువనూలుతో, చేతి మగ్గుములందు తయారగుస్థితి వచ్చువలె మను, దేశభక్తి దేశము గలశ్రీగాని, పురుషుడుగాని నాజూతుడనను నొకొక గట్టిపెట్టి స్వదేశవస్త్రధారణమును విధిగా చేయవలయును. అపిచ్చుట పండుగదినములందును వేడుకపయములందును సామాన్య పూర్వమునకు దోడుగా పిండింటలగుడుచురీతిని, వరదేశపు సన్న బట్టలు పట్టుబట్టలను స్వీకరింపవచ్చును. అప్పటికివియు మన దేశముననే లభించునదృష్టమును లభింపగలదు. స్వరాజ్యములభించి వేకియపరిశ్రమ లభివృద్ధి గాంచునటకును వైవిధ్యానమును మతభర్తయుగా నంగీకరించి శ్వదేశవస్త్రధారణమును దీక్షగా బూనుకొని, మీరిప్పుభరించిన తరుకుచెరుకు చిత్రవనసనిదేను ములను ఆలు మారులందు నిచి అద్దములగుఁ దాచుచుకొనిన చూచుకొందురు గాక. వానిని తాకకుడు. ప్రతివాడును నీ దీక్షవలన లభించు ధనలాభమును స్వల్పము స్వల్పముగా, పుష్పంఫలపత్రంతోయ మనునటుల భారతమాత పాదారవిందముల మ్రోల నర్పణము గావించుడు.

ఈ లీల సుపన్యసించుచో సరళాదేవిగారి యుపదేశము సభ్యులను పరవశులుగా నొనర్చినదనిన నాకృత్యములేదు. ఆ పరవశత్వమును కాళ్ళతోల్లొనముగా మార్చి సర్వేశ్వరుడు మనల నుద్ధరించుగాత! శ్రీమతి సరళాదేవి 7 గంటల రైలులో వెడలిరి.

మా మానిసిపాలిటీ ఛైర్మను ఎన్నికల జరిగి, యిప్పటికి నుమా రియనది యెండనుండి ఛైర్మనుగానుండుచువచ్చిన మేడ నుదొర వత్తి, మ. రా. రా. శీలం జగన్నాథరావు నాయకు గారు ఛైర్మను పదవికి యెన్నుకొనబడుటచే పురవారములు సంతసించుచుండిరి.

కొం. వీరభద్రాచార్యులు.

F. E. Vaid Esq, Branch Secretary
Oriental Assurance Building,
Post Box No. 8, Madras.

[illegible]

[illegible]

తెలక మహారాజనాటకము

1. తలక మహారాజును, 10 అంకములుగా కన్నులకల్పముల ముఖ్యముగా వ్రాసినది. మొదట 1. 2. శ్రీకృష్ణ భారతము:—మూలానుకరణముగా రచించినది. అది మహారాజు సంతకము. (రాజా పాత్రకు పండిత పాత్రకు సుబోధకముగా నుండును. మొదట 1-కి రూ 8-0-0. 3. కలభాషిణీ నాటకము:— శృంగారపు నాటకము. స్వల్పభాగముగా రచించినది. మొదట 1-కి రూ 0-12-0. 4. మోహనీమనోహర నాటకము:— ఇందరి కథానాటక పురుషులను దాల్చి చేసిన చర్యలు మహారాజు సంతకము. శృంగారము ప్రధానము. మొదట 1-కి రూ 0-9-0. 5. ప్రహ్వమోహనము:— ఇరు ముగ్గురు ప్రహ్వములై ప్రత్యేకముగా రచించినది. మొదట 0-12-0. రచియించినది వాని దే దేహదీపకము అక్షరములతో వ్రాసినది. మొదట 0-12-0. అన్నిటికి పోటీ ప్రత్యేకము. రచయిత (గంధర్వ).

కవిరాజు శ్రీపాద కృష్ణమూర్తి శాస్త్రిగారు, రాజమండ్రి.

ఇప్పుడే వచ్చినవి.

(2800)

ఉన్ని శాలువలు: కాన్ పూర్, అన్ని జేవి, కాశ్మీరము శాలువలు ధర 1-టికి రూ 8-టికి అంతకంటె అధికము.

ఉన్ని ముఖ్ లర్లు: వివిధమాదిరిలు, రంగులు గలవి. ధర 1-టికి రూ 3-4-0 అంతకంటె అధికము.

వాయిల్స్ అందు ముస్లిన్స్: పలువిధ అందమైన మాదిరిలు, రంగులు గలవి. జాకెట్లు, రవికెలకు ఉపయోగమైనవి.

(దరఖాస్తు పంపిన సాంపిల్ పంపబడును.)

చల్లారాం గైయాకాచందుగారు

గుణమునకు, ధరకు 30 సంవత్సరములకు పైగానే ప్రఖ్యాతిగడించినది.

నెం 9, 10, 11 రటన్ బజార్ రోడ్, జార్జిటౌను, మదరాసు.

ఇప్పుడే వెలువడినది.
ఇప్పటికే చాల ప్రచురణ
అభివృద్ధి పడినది.

తెలకగారి జీవితము
సంపూర్ణ పరిచయములు

శ్రీకృష్ణమూర్తి
శాస్త్రిగారు
సంపాదించుచు.

(మూలాన్ని అక్షరములలోను అనువాదములలోను కాగితములపై పలుకగాను
దీని సంతకము ప్రకటించుచు వ్రాసినది. (ప్రకటన కలదు.)

ఇందు మొత్తం, రాజకీయ, సాంఘిక, పారిశ్రామిక విద్యాది విషయముల గూర్చిన ముద్రాణములు 40 కలవు. చక్కని జీవితచారిత్ర గలది. కల్పనానుబంధములు, గ్రామ చావల్లలోను ప్రజాభిమానములకు చెందిన విషయములను దగినది. అక్షరజ్ఞానమున్న ప్రతివాడికి విషయము చక్కగా బోధపడును. 426 పుటల గ్రంథము. ఈ యాకామ్యములను ధరించిన తెలక మహారాజుని జీవితచారిత్రము ప్రజలకు లాభకరము. మూసికొండ పత్రికా రాజకీయ శాస్త్ర వి.వ గారి చేరవంతయుగ నాయుబడినది.

మొదట రావడం 2-0-0, అట్టలెండు 2-4-0. పోస్టేజీ వేటు

విలయవారు: ఆంధ్రప్రదేశ్ కార్యాలయము, 7, రంబు కెట్టిపేటి మద్రాసు.

Telephone: No. 291.

Tel. Address: "ALL SILKS"

ESTD., 1860.

Dhanamal Chellaram.

Silk House.

WHOLESALE AND RETAIL.

DEALER IN

Japanese, Chinese, Indian & English, Silks, for Saris, Peticots,

Jackets Etc. Etc.

Gent's Silk, Suiting, also English Woollen and Cotton Goods.

No. 46, Rattan Bazaar Road, G. T. Madras.

రాజకీయవిభాగము

పంజాబు దొరకనము వారి (తరల) తులన రీతిని ప్రభుత్వ గారికి స్వాగతములు తెలిపింది. అందుకు రీతిని ప్రభుత్వ గారు వందనముల తెలిపింది.

అమృతసర్వస్వము ఏమిటో రచన చేసిన మహాత్మ్యములు మేము (విజయ) రాజ్యములకు ప్రజలకు శాంతియుతములు కలిగించుటకుందిరని భావము మేము చేస్తున్నాము. మహాత్మ్య గారు తన శక్తియుత సమయములనుండి యేమి చేస్తుంటుందో తెలిసి. ఏమిటో రచన చేసిన మహాత్మ్య గారు ఈ కేసులు తెలుసుకున్నారు.

పంజాబు శాసనసభ.

లాహూర్, ఏప్రిల్ 5:— ఈ రోజు మహాత్మ్యముల కానన సభలో విద్యాభ్యాసములకు గా. ఫజల్ హుస్సేన్ గారు సిద్ధు మరయు గుండావూ, శేఖరులు విల్లము ప్రజలకు తెలుసు. దీనిని దీనిని చరిత్ర తరువాత ఈ విల్లము ప్రజలకు తెలుసు 70 కేసులుగా తరలించి తమ అభిప్రాయములను రచన చేసిన గా. శాంతియుతములను దీని తీర్మానించుటకు. ఈ విల్లము ప్రజలకు తెలుసు. మహాత్మ్య గారు మేము 155 కేసులను విల్లము శాంతియుతములను దీనిని రాజా సర్వస్వముగా ఉపయోగించి, అతనిచే దరఖాస్తు నోటిఫికేషన్లు. అందుకు సభించినది. తిరిగి రచన చేసిన మహాత్మ్యములను.

కలకత్తా ట్రాన్స్మిషన్:— ఏప్రిల్ 5:— మహాత్మ్యములకు దొరకనము వారి (తరల) తులన రీతిని ప్రభుత్వ గారికి స్వాగతములు తెలిపింది. అందుకు రీతిని ప్రభుత్వ గారు వందనముల తెలిపింది. అమృతసర్వస్వము ఏమిటో రచన చేసిన మహాత్మ్యములు మేము (విజయ) రాజ్యములకు ప్రజలకు శాంతియుతములు కలిగించుటకుందిరని భావము మేము చేస్తున్నాము. మహాత్మ్య గారు తన శక్తియుత సమయములనుండి యేమి చేస్తుంటుందో తెలిసి. ఏమిటో రచన చేసిన మహాత్మ్య గారు ఈ కేసులు తెలుసుకున్నారు. పంజాబు శాసనసభ. లాహూర్, ఏప్రిల్ 5:— ఈ రోజు మహాత్మ్యముల కానన సభలో విద్యాభ్యాసములకు గా. ఫజల్ హుస్సేన్ గారు సిద్ధు మరయు గుండావూ, శేఖరులు విల్లము ప్రజలకు తెలుసు. దీనిని దీనిని చరిత్ర తరువాత ఈ విల్లము ప్రజలకు తెలుసు 70 కేసులుగా తరలించి తమ అభిప్రాయములను రచన చేసిన గా. శాంతియుతములను దీని తీర్మానించుటకు. ఈ విల్లము ప్రజలకు తెలుసు. మహాత్మ్య గారు మేము 155 కేసులను విల్లము శాంతియుతములను దీనిని రాజా సర్వస్వముగా ఉపయోగించి, అతనిచే దరఖాస్తు నోటిఫికేషన్లు. అందుకు సభించినది. తిరిగి రచన చేసిన మహాత్మ్యములను.

యావద్భారత స్వామ్యము వాదించుచు

దీని అంతా బాధించి దీనికి తెలిసి. 6 కేసులు రాజకీయవిభాగము (తరల) తులన రీతిని ప్రభుత్వ గారికి స్వాగతములు తెలిపింది. అందుకు రీతిని ప్రభుత్వ గారు వందనముల తెలిపింది. అమృతసర్వస్వము ఏమిటో రచన చేసిన మహాత్మ్యములు మేము (విజయ) రాజ్యములకు ప్రజలకు శాంతియుతములు కలిగించుటకుందిరని భావము మేము చేస్తున్నాము. మహాత్మ్య గారు తన శక్తియుత సమయములనుండి యేమి చేస్తుంటుందో తెలిసి. ఏమిటో రచన చేసిన మహాత్మ్య గారు ఈ కేసులు తెలుసుకున్నారు. పంజాబు శాసనసభ. లాహూర్, ఏప్రిల్ 5:— ఈ రోజు మహాత్మ్యముల కానన సభలో విద్యాభ్యాసములకు గా. ఫజల్ హుస్సేన్ గారు సిద్ధు మరయు గుండావూ, శేఖరులు విల్లము ప్రజలకు తెలుసు. దీనిని దీనిని చరిత్ర తరువాత ఈ విల్లము ప్రజలకు తెలుసు 70 కేసులుగా తరలించి తమ అభిప్రాయములను రచన చేసిన గా. శాంతియుతములను దీని తీర్మానించుటకు. ఈ విల్లము ప్రజలకు తెలుసు. మహాత్మ్య గారు మేము 155 కేసులను విల్లము శాంతియుతములను దీనిని రాజా సర్వస్వముగా ఉపయోగించి, అతనిచే దరఖాస్తు నోటిఫికేషన్లు. అందుకు సభించినది. తిరిగి రచన చేసిన మహాత్మ్యములను.

సిక్కు దేవాలయముల కట్టడము:— సిక్కులు మహాత్మ్యములకు దొరకనము వారి (తరల) తులన రీతిని ప్రభుత్వ గారికి స్వాగతములు తెలిపింది. అందుకు రీతిని ప్రభుత్వ గారు వందనముల తెలిపింది.

మ్యూజియం కట్టడము:— ఈ కేసులో మహాత్మ్యములకు దొరకనము వారి (తరల) తులన రీతిని ప్రభుత్వ గారికి స్వాగతములు తెలిపింది. అందుకు రీతిని ప్రభుత్వ గారు వందనముల తెలిపింది.

Ugly Situation.

Strike Developments.

Debate in Parliament.

(REUTER'S.)

LONDON, April 5.

Outside these two limitations there was a very wide field for discussion. The Government would be willing to do anything possible to promote a good understanding between the owners and miners, but if there were such negotiations the Miners Federation and the miners should give every facility and assistance to prevent the pits being destroyed during discussions, and also have any dumb animals remaining below. He hoped that the miners and owners' representatives would meet immediately to consider a permanent settlement and prevent repetitions of disputes of such a menace to the industry of the whole country.

The debate was adjourned until to-morrow.

Premier and Miners.

Negotiations Resumed.

LONDON, April 6 2 P. M.

It is officially announced that Lloyd George has written to President. The Miners Federation asking them to resume negotiations.

Miners Agree.

LONDON April 6th.—6. 25 PM.

When Coal Debate was renewed in House of Commons to-day Lloyd George intervened and announced amid cheers receipt of letters from Mine Owners and Miners Associations agreeing to resume negotiations. In letter from Mine owners President gave assurance that if Miners agreed to meet Owners they would take steps to ensure that collieries were kept free from water.

LONDON, April 6. 5. P. M.

Miners Federation has decided to meet Representatives of Government and Mine Owners.

A Hitch.

Negotiations Break Off.

3-44, P. M.

Lloyd George announced in House of Commons that hitch had occurred in proposed resumption of negotiations as miners federation refused to instruct pumpmen to resume work during negotiations consequently it was possible for negotiations to be resumed unless obstacles could be overcome.

Premiers Appeal.

9-5 P. M.

Lloyd George appealed to members specially to those who had influence with Miners Federation to induce Federation to consider its decision with regard to pumpmen. It might be due to misunderstanding. Naturally pumpmen would resume work on old wages without prejudice to proposed negotiations which would begin while miners were flooding. Many mines were seriously damaged already and others were suffering damage. Officials who were doing their best in some cases were being obstructed. Premier urged that there was nothing derogatory for federation to give pumpmen the necessary instructions so that mines should be available to Miners Owners and Nation.

Fight as Bitterly as Possible.

Mr. Duncan Graham.

LONDON, April 9-30. P. M.

Duncan Graham who is an advanced member of federation replied that they were not prepared to withdraw particular instructions to pumpmen. Government wanted Federation to allow individuals to be employed to defeat miners. A real *status quo* was all that Miners were going back for.

If Premier offered that federation would consider it but they were not going to have advantages all on one side he might urge everybody to fight as bitterly as possible against attempt to force them back to conditions which prevailed in 1914.

The Premier.

Lloyd George did not believe that refusal represented final determination of federation that while they were sitting at a table to discuss rational settlement of wages, Mines were to be gradually destroyed. Lloyd George again asked for good offices of census and others and said that he was prepared to meet miners executive to discuss matter but in meanwhile there was nothing to discuss between owners and miners.

Emergency resolutions were adopted by 270 votes to 60.

Door Shut on Everything.

LONDON, April 5.

The Miners leaders are disappointed with the Premier's speech, Mr. Harisborn, declaring "Mr. Lloyd George has shut the door on everything. I do not know what is going to happen, but there will be no meeting between the owners and the Miners Federation on lines suggested by Mr. Lloyd George."

Debate in the Lords.

Great Anxiety.

In the House of Lords, introducing similar resolutions to that in the House of Commons, Lord Curzon said he trembled to anticipate what would be the verdict of the Triple Alliance. A desperate spirit was already manifesting itself in some parts of the country. He had just learned from Scotland that damage to some pits would be appalling unless it were arrested within twenty-four hours and at the end of the week they might be confronted with a crisis as grave as any during the war. Lord Curzon continued to draw a picture of the development of a national convulsion, disorder, violence and an acute class warfare. No Government could yield to such a menace. Food stocks in the country were ample. Steps were being taken to provide necessary forces to maintain order to defend public buildings and to protect the police and brave men who were endeavouring to save the miner, but Government would take every opportunity towards conciliation.

America and Allies.

United States' Complaint.

Declines to be Bound by the Treaty.

(REUTER'S.)

LONDON, April 6.

PARIS.—According to the *Echo de Paris* the United States has forwarded a Note to Great Britain, France and Italy declining to be bound by the Treaty of Versailles or the decisions of the League of Nations and complaining that the Allies have shared out the ex-German Colonies, including the Island of Yap, without consulting America.

French opinion regards the Note as seeking to establish a serious principle that America should not be bound by anything concluded in Europe since the Armistice.

Greek Offensive.

Battle of Eki-Shehr.

LONDON, April 5.

A Greek *communiqué* of to-day's date says:—The battle of Eski-Shehr has ended. We have withdrawn to a point whence we started to attack. The Turks have not attempted to obstruct our withdrawal owing to their heavy losses. We have captured Bourgaz forty-five kilometers south of Uchak routing 300 Turks, and the railway station at Schivril, routing 2,000. South of Afium, Kara Hissar, we forced the forty-first division coming from Cilicia, to retreat.

A Noble Monarch.

Karl's Departure From Hungary.

LONDON, April 5.

The *Times* message from Steinamanger reveal that Karl's passing to Switzerland was accompanied by moving scenes. His advisers carried on a night long debate upon the advisability of determinedly resisting and marching on Budapest Karl finally, contrary to the counsels of Andrassy and Lehar, decided in the interests of the country to retire from Hungary. His departure, which was quite public, greatly moved the Hungarians. For hours before he left, the palace square was crowded with peasants, townfolk and soldiers. Some one started the Hungarian National Anthem. Suddenly Karl, weary looking, appeared on the balcony and was tremendously cheered. Karl joined the singing, beating time with his hand. Women and children fell on their knees weeping and remained so when the royal motor moved towards the station.

Karl expressed himself prior to his departure as convinced of his return within a brief period. He is determined to produce a change in the views of Europe. To make this possible, in the early morning he drew up a declaration which it was understood would be published by the Budapest Government. His Majesty is leaving because of his conviction that the moment has not yet come to take over. The right of governing cannot permit the maintenance of the right to entail a disturbance of the present peace. He leaves the land as crowned King of Hungary.

As the train steamed out, the guards presented arms. The Ministers hurried back to busy Budapest and Little Steinamanger-relaxed to its wonted dreamy state as a provincial town. Lehar, the most ardent supporter of Karl has resigned from the Hungarian army ostensibly because of ill-health, voluntarily sharing his Sovereign's exile.—*Daily Express*.

LONDON, April 5.

BUDAPEST.—The Premier announced in Parliament that Karl left Steinamanger to-day.

Karl Returning to Switzerland.

Demonstrations.

LONDON, April 9.

VIENNA.—Karl who is returning to Switzerland arrived at Austrian frontier station Fenusung yesterday afternoon. He was cheered en-route by Hungarians and hooted by Austrians. Latter's attitude became worse as journey proceeded until train has to be stopped at Frohnelettenstria owing to the threats on part of workers of next bruck.

Irish Policy.

Appeal for its Alteration.

LONDON, April 6.

A powerful appeal signed by nine English and Scottish Bishops and eleven Presidents and Moderators of English and Scottish Non-Conformist Denominations have addressed the Premier and Sir Hamar Greenwood and have circulated the Christian Churches urging the Government to alter their Irish policy, which is exposing up to a misunderstanding and provoking hostile criticism throughout the Empire and the world. The appeal pleads that Government should arrange a truce and resolutely pursue to magnanimous course.

Army Act.

Redress Against Commanding Officers.

LONDON, April 5.

In the House of Commons, during the second reading of the amendments to the Army Act, Colonel Yate said he welcomed the clause by which an Officer of the Indian Army seeking redress against the Commanding Officer might complain to the Governor-General, who would order enquiry and if the Officer desired to report to His Majesty through the Secretary of State, Colonel Yate suggested that some sort of an independent tribunal should take up the Officers' case and make report for the benefit of higher officers who had to consider the case. The only appeal at present was to someone who was probably the man appealed against.

Transport Workmen Conference

Decision.

LONDON, April 6.

Transport Workers Conference to-day decided to support Miners and immediately to negotiate with Railwaymen with view to triple alliance action.

Bengal Council.

Value of Reforms.

Governor's Speech.

(ASSOCIATED PRESS.)

CALCUTTA, April 7.

The first session of the reformed Bengal Legislative Council came to a close this afternoon and His Excellency the Governor took this opportunity of explaining the constitution which came into operation a few weeks ago. He thought the Council had looked at its duties in respect to budget from a somewhat different angle of vision from that from which Parliament viewed them. He was of opinion that their treatment of budget of the reserved half of government had not been quite in accordance with intentions of parliament. They had acted as if there was no difference between reserved and transferred halves into which Government had been divided. Fundamental difference between the two arose out of the fact that whereas Ministers in charge of transferred subjects were responsible to Council members in charge of reserve subjects were not. The latter were responsible to parliament and not to the Council. He wanted to make it clear that any action which he felt called upon to take was not taken by way of against protest any action which they had thought fit to take, but solely in discharge of his responsibility to Parliament. While it was clear that it was the intention of Parliament that in the event of such a situation arising the Governor should exercise his right to restore grants in reserved budget freely it must also be clear that the necessity for a constant resort to use of this power could mean only one thing, namely the existence of a practically unbridgeable cleavage of opinion extending over the whole administrative field between the Governor and the Council. If such a state of affairs came into existence His Excellency thought the Governor himself could realise that his usefulness either to Government or to the Province had come to an end and he would in such circumstances be justified in demanding release from responsibilities which he was no longer able satisfactorily to discharge. Continuing he said:—If things so turned out that such a situation did become applicable in my own case I should accept it in good part. For my position is this that I am really anxious to serve Bengal so long as I feel I can do so with advantage, but I should be equally ready to give place to someone else if I came to conclusion that my continuance in office was no longer of advantage to the province. Lord Ronaldshay then took one by one items in reserved budget in respect of which grants had been refused or reductions made. The Government had accepted reductions asked for in respect of additional circle officers (Rupees one lakh) Provincialisation of steam boilers commission (Rs. 52,000) and bill allowance (Rs. 40,000). Then he referred to reductions carried against Government, first a reduction of rupees twenty thousand under forests and next a reduction of Rs. 25,000 in respect of salary of the Director of Information. His Excellency however accepted the decision of the Council in these respect. Then came reductions in respect of preparation of High Court paper books and provision for an additional Legal Remembrancer. The High Court was under the Government of India and he had not received any instructions in that matter. As regards the second item he referred to the wishes of the council. He next referred to five items namely, partition of Mymensingh (six lakhs) partition of Midnapore (7,25,000) Chief Justice residence (one lakh) Bhowanipore Police Hospital (4,80,000) and Lal Bazar Police quarters (2,33,000). As regards first, third and fourth items His Excellency acquiesced in the decision of the Council, but as regards provision for the partition of Midnapore and the Lal Bazar Police quarters he thought he should restore these grants. Last came the reduction of twenty three lakhs thirtyfour thousand in police budget which was carried against government. As the Council was desirous to give further consideration to the question of the amount which they might deem necessary for proper maintenance of an adequate police force in the light of further information which the Government might be able to give His Excellency said that he would give them another opportunity to do so. The Council was prorogued.

CALCUTTA, April 6.

At this afternoon's meeting of the Bengal Council the President read a message from the Private Secretary to the Viceroy thanking the Council for the respectful welcome offered to His Excellency on his assumption of high office of Viceroy. The Council adopted a motion urging one hour's recess at midday on Fridays in all Courts and Government offices to enable the Mahomedans to say their jumma prayers. Another resolution adopted was that steps be taken to investigate the cause of prevalence of Kala Azar in Bengal. The Council also accepted a resolution urging Government to give effect to the decision of the Public Services Commission to amend the rules prescribing that candidates for the Bengal Pilot Service must be Europeans, and that appointment of officers be made in England only when suitable candidates were not locally available. The Council adjourned till to-morrow, when the Governor will address the Council.

Sale of Enemy Property.

DELHI, April 6.

In continuation of the Press *Communiqué* issued by the Commerce Department dated the 7th March 1921, a second sale of enemy property in Tanganayika territory by public auction is announced at Dar es Salaam on the 6th June, 1921. A schedule of the properties to be sold is published in the *Tanga Post and East Coast Advertiser* of the 5th March 1921. Copies of the schedule and of the conditions of sale may be obtained from the custodian of enemy property, Dar es Salaam, Tanganayika territory or from this department. Notice of subsequent sales will be published as received.

A Quilandy correspondent writes:—The first anniversary of the death of Kotakat Rama Punikar alias Puthalathavel, a prominent landlord of North Malabar, was celebrated at Quilandy on the 28th and 29th March last with due solemnities and rites befitting the occasion. A large number of Brahmins were treated to meals in honour of the occasion.

Fight for Freedom.

The National Week.

HARTAL AT BENARES.

(ASSOCIATED PRESS.)

BENARES, April 7. Complete hartal was observed yesterday. All shops stalls and business centres throughout the city were closed. Large number of weavers of Madanpura and Alipura (Benares) and masons suspended work. Mahomedans with flags paraded the main street shouting *Alla ho Akbar* and singing patriotic songs.

Lahore.

LAHORE, April 6. There was a complete hartal in Lahore to-day in commemoration of the Satyagraha Day. All shops in the City and Anarkali Bazaar were closed and a large number of people observed fasting. Vehicular traffic, however, was not suspended and the day passed off quietly. Reports of Hartal have also been received from Amritsar and other places in the Punjab.

Calcutta.

CALCUTTA, April 6. Hartal in Calcutta to-day was only partial and it was observed with less enthusiasm than on the previous occasions. The extent to which it was adopted varied greatly in different parts of the city. It was almost complete in Serampore and fairly generally observed in the northern part of the city where bands of youths paraded the streets enjoining people to observe hartal and collecting money for Tilak Memorial Fund. But in other parts little effect was noticeable and vehicular traffic was not suspended. Markets remained open.

Bombay.

BOMBAY, April 7. The anniversary day of the passing of Rowlatt Act and the first day of the Satyagraha week was celebrated yesterday by partial hartal. A very largely attended meeting was held in the evening at Santaram's Chawl, Mr. Sarojini Naidu presiding when Messrs. Lalpatrai, Gordbandas, Picketball, Patel and others addressed the gathering urging the people to work for the attainment of Swaraj and carry out the propaganda of non-violent non-co-operation. It was resolved that immediate steps be taken to give effect to the Congress resolution, of the All-India Congress Committee collecting one crore of rupees, enlisting one crore of men in the Congress and by introducing twenty lakhs of spinning wheels. The meeting dispersed late in the evening amidst great enthusiasm.

Karachi.

KARACHI, April 6. Hartal to-day in Karachi is complete so far as shops and markets are concerned. Trams are running as usual and the number of garis plying for hire appears even more than customary. Work is proceeding as usual at all big establishments such as Railway and Port Trust. Up to 4 O'clock everything was perfectly quiet with no semblance of riot or disturbance. Yesterday the Collector of Karachi Mr. W. Smart issued a notification forbidding the carrying of heavy sticks and public utterance, cries, songs, harangues etc., likely to inflame hostility between different classes and assuring lawabiding citizens of full protection in the exercise of their lawful occupations.

Agra.

AGRA, April 6. Hartal was observed in the City to-day and all shops were closed, it being the anniversary of Jallianwalla Bagh. Mr. Thakur Harnath Singh, Sahib, City Magistrate motored through the city where all was quiet except for one or two noisy demonstrations, mostly by children. The shops in Concomment area remained open.

Nagpur.

NAGPUR, April 6. Complete hartal was observed to-day. Shops markets and factories except Messrs. Rali Bros. were closed the whole day. The Empress Mills which started as usual had to be closed for want of sufficient operatives. National volunteers, both Hindus and Muhammadans, were posted at different parts of the city to keep order and see that nobody was molested. All local leaders were making rounds and advising people to keep calm and orderly. Hartal passed off quietly.

Lucknow.

LUCKNOW, April 6. Posters are put up round the town directing public under orders of Mr. Gandhi to observe the Satyagraha week from 6th to 13th April in memory of the Jallianwalla Bagh disaster. The city is observing complete hartal to-day and almost all Indian shops were closed. No carriages are plying for hire.

Allahabad.

ALLAHABAD, April 6. There was partial hartal in Allahabad to-day.

(Reuter.)

Egyptian Nationalist.

Zaghlul's Return to Cairo.

LONDON, April 6. Delirious rejoicings marked the arrival of the veteran Nationalist Leader Zaghlul Fasha from Alexandria. Zaghlul's journey to Cairo was a triumphal progress. Crowds were unprecedented, every railway station and siding being thronged. Bedouin horsemen galloped alongside the train. Many enthusiasts travelled to Cairo on the roof of the train. It is estimated that the crowds on Cairo streets numbered 400,000; including many villagers and vast numbers of women from harems. Order was almost perfect. The day was observed as a general holiday and the town was gaily decorated resembling a vast carnival with bedragged and palm-bedecked trams and beflowered vehicles, while girls danced to the strains of native musicians.

Non-Co-operation

Government Officials to Oppose the Movement.

(ASSOCIATED PRESS)

ALLAHABAD, April 6. The United Provinces Government has addressed a circular to the Commissioners dealing with the noncooperation movement which says the Government officials should now be encouraged to declare themselves with full approval of the Government against this revolutionary movement. They may be authorized to oppose it openly and by every legitimate means in their power. Moderate element in the country may be organized and led with the express object of defeating Non-co-operation movement.

Dr. Cholkar's Case.

NAGPUR, April 6. After three adjournments, Dr. Cholkar's seditious case was taken up yesterday. Pradhan, another official Marathi Shortbared Reporter, in further cross examination by Mr. Abhyankar stated that he was unable to distinguish the important from the unimportant portions of Dr. Cholkar's speech and a report which does not give the important portions of speech is a thoroughly useless report. The witness further stated that in some places only his longhand report could give Dr. Cholkar's ideas correctly. The witness admitted that when he gave the meaning of the passage in Dr. Cholkar's speech in his re-examination he did so without understanding it. The witness admitted that when a man is asked to give his blood for his country it does not mean that he is asked to physically fight for his country. The witness admitted that when Dr. Cholkar said that they must give their blood for their country Cholkar meant that they should be prepared to suffer bodily or go to jail for their country and he was using metaphorical language. Dr. Cholkar never suggested any violence. He was only asking for sacrifice for his country. The witness said that he did not know if there was any difference between changing the system of Government and subverting Government. Witness then said that if a particular system of Government were changed into another system he would not be able to say whether that would be changing or subverting or overthrowing the previous system of Government. Witness could not know whether the Morley Minto reforms were cast away, overthrown, changed or subverted. Witness said that he did not know the difference between Government and a system of Government and that the Governor in Council meant Governor in Legislative Council. Witness did not know what changes had taken place in the system of Government now as compared with 5 years ago. The word subvert is not in his shorthand notes and it should be taken that Dr. Cholkar wanted a change in the system of Government and not its subversion. Cholkar did not advocate disobedience to laws. He said that the present Government should be so remodelled that the real power should rest in people. Witness having withdrawn his statement in re-examination further admitted that Cholkar did not advocate the establishment of parallel government. Cholkar said that Congress was a representative body and their benefactor and therefore audience should follow its lead and keep themselves within four corners of the Congress resolution. Witness admitted that it was impossible to say in what sense and in what connection Cholkar used the words "homage and patronage" in his speech. Cholkar meant that audience should follow the Congress resolution in the matter of non-cooperation rather than the wishes of the Government officials in this matter. The case is adjourned for to-morrow.

Transfer of Ottama's Case.

RANGOON, April 7. Mr. Justice Maung Kin has decided to transfer the case against U. Ottama from Pyapon to the adjoining district of Maubin the accused Counsel showing that the evidence of the District Magistrate of Pyapon was relevant and that the defence would call him if the prosecution did not. During the arguments the Judge told the defence counsel that he was discharging his position as Advocate. The District Magistrate at Maubin is also a Burman and the demand made in the first application at Pyapon that the accused be tried by an Englishman and not a Burman was not repeated in the Chief Court proceedings.

Postponement of Passive Resistance.

POONA, April 7. In pursuance of the resolution of the Poona District Conference held at Baramati, the Committee appointed to advise the Mulshi Peta landholders met at Poona on Wednesday and on the motion of Mr. Kelkar, resolved, by a majority to advise the postponement of Satyagraha, to stop the work of Mulshi tank in order that Government authorities, have a fair opportunity to negotiate with the landholders and give a definite pledge of satisfaction in respect of the so-called generous compensation promised in the Legislative Council, or exchange of suitable land and also to enable the question of amendment of the Land Acquisition Act being taken up.

Andhra Desa.

Pithapuram.

PITHAPURAM, April 7. Mr. Gadepally Suryanarayana Sarma wires from Pithapuram.

Perfect hartal was observed here yesterday. All shops closed, all bandy men struck work. Grand procession in morning. A mass meeting was held in the evening on Swaraj Midan. Impressive speeches were made. Great enthusiasm prevails, without any disturbances. All classes of people respond to Mothers call. Surrounding villages also observed complete hartal.

Cocanada.

COCANADA, April 7. Mr. P. Satyanarayana, Press correspondent wires from Cocanada.

Yesterday whole town observed complete hartal. Business was at standstill. Whole bazar including petty shops were closed. Jathiyavidyalaya was closed. In the morning teachers and students went in procession with Mahatma's Portrait. Many people fasted. Prayers were held in mosques and temples. At 9 in the morning labourers coolies and cartmen assembled in meeting, presided over, by Mr. Vuppururi Sitaramaswami.

Nankana Tragedy.

Trial of the Mahant.

LAHORE, April 7. At the hearing in the case in which Mahant Narain Das of Nankhana and fifty seven other persons are being tried under Sections 149 and 302 C. P. C. yesterday Mr. I. K. Ramulhaq, Deputy Superintendent of Police, C. I. D., in the course of his evidence produced a note he had prepared in February 1921, showing the development of Sikh Gurdwara agitation in the Punjab. In that note witness said that in 1919 the Sikh League was inaugurated with the object of demanding rights of Sikhs representing to the Government matter affecting Sikhs and arousing amongst Sikhs a greater interest in politics. Branches of the Sikh League were established in many places in the province and Sikh Political agitation received further stimulus in July 1920 as a result of the visit to the Punjab of Mr. Gandhi and Mr. Shaukat Ali who preached in favour of the scheme of non-co-operation. In September 1920 there was a movement in favour of raising a body of Sikh martyrs who should be prepared even at the sacrifice of their life to repair the wall of Rikabganj Gurdwara at Delhi. In October 1920 largely through the personal influence of Mahatma Gandhi who was himself present the provincial Sikh League passed a resolution in favour of noncooperation. Throughout October 1920 there was constant friction between the Sikh political party and the Pujaris and their supporters over the management of the Takht Akal Rungah of Golden Temple at Amritsar. On the 28th October a Jatha of the Central Manjha Diwan took forcible possessions of a part of Langar of the Golden Temple. This greatly enraged the Pujaris, but from this time onward the influence of the Sikh political party became paramount in the control of the affairs of the Golden Temple. They further decided to extend their activities to other Gurdwaras and Shrines in province. It is true that many Mahants are very bad characters and are generally most unpopular with the people in the neighbourhood of their Gurdwaras. The representatives of the new reforming party are however no more popular and their appeal to force has eliminated all sympathy from them. Seizure of Gurdwaras benefits political party not only by consequent increase in their powers, but also by addition of the possessions of Gurdwaras some of which are very wealthy to the party funds. It seems probable that all Sikh Gurdwaras and similar institutions in the province will eventually fall into their hands.

The cross examination of the witness was reserved.

Mr. Ali Mahomed, Sub-Inspector of Police Warburton, stated—Nankhana is included in myl laqa. As soon as the military arrived we arrested 26 Pathans Narain Das and some others. A gun No. 3725 was found in the band of Mahant Narain Das and he had it with him when he was arrested. Five loaded cartridges were also found in Mahants pocket with a currency note of Rs. 100, Mahant Narain Das has a license of one gun and one revolver. We inspected the site of occurrence. The first thing we saw was frozen blood behind the gates. There were also bullet marks on the enclosure wall of the Gurdwara and blood marks in the floor. There were also marks showing that dead bodies had been dragged from this place to the place where they were set on fire. Five heaps of bodies were burnt whose skeletons were visible. Sixteen kerosine oil tins were also seen in the heaps. The trunk of a tree near a heap was also burnt. At this stage the court rose for the day.

They took oath that they would no longer drink. Evening at 6 a monster public meeting held in town hall grounds under presidency of Mr. Gunupudi Kamojitrau whospoke on Rowlat Act, Pundit Vemperaia Suryanarayana Sastri and others read poems. Ayurvedabushan Vasudeva Sastri and Mr. Bulusu Sambamurti addressed huge audience on Satyagraha and Non-co-operation in emphatic terms most convincingly preaching absolute non-violence. Great enthusiasm shown in furthering movement. Meeting dispersed at 9 in night.

Mahatma's Tour in Andhra Desa.

GUNTUR, April 7. Mr. Nadempalli Narasimharao wires from Guntur.

Mahatmaj left for Chirala last evening.

Bapatla.

He stayed at Bapatla for sometime. Collections amount ed to rupees two thousand and Rupees sixteen hundred were collected at intermediate stations. Brahmandam Lakshminarayana gave 1116 rupees.

Chirala.

Mahatma stayed at Chirala for 3 hours. Collections about four thousand. Total about twelve thousand rupees. Much enthusiasm prevailed. Mahatmaj left for Nellore last night.

Mahatma's Speech.

Mahatmaj addressed on Hindu Muslim Unity, referred to local troubles advised parties to yield, asked every adult male female Hindu Muslim to enlist in congress committees, contribute a crore to Tilak Swaraj Fund introduce spinning wheels in every home, settle Hindu Muslim disputes immediately, and celebrate national week. Mahatmaj unveiled Lokmanyas portrait of the Progressive Union.

Nellore.

NELLORE, April 8. Mr. B. Hanumantharao wires from Nellore:— Mahatmaj and party accompanied by Messrs Kond Venkatappiah Cherukuvada Narasimham arrived yesterday morning by mail. Grand reception at station. Party motored to Pallipad, where Mahatmaj opened ashramam, delivered instructive address. Mahatmaj leaders interviewed at noon. Mahatma opened Tilak Vidyalaya, addressed womens gathering. Town hall was over lowed. About five thousand women attended. Jewels and money were offered. Open air meeting, municipal council welcome, demonstrations, commenced at six thirty in Rajahs College play grounds. People began assembling from three noon more than ten thousand gathered.

Srijut Cherukuvada Narasimham translated Mahatmaj's speeches at all functions. Though drizzling people remained calm and peaceful. Collections including jewels amounted to little more three thousand rupees. In spite of local differences, Hindus Muslims co-operated and carried the day's programme successfully. Mahatmaj visited Ranganayakulu temple again in the night where the trustees honored him great enthusiasm prevailed throughout the town. Several people wore khaddar cloths. Mahatmaj and party left for Madras by this morning mail. Reception Committee's arrangements left nothing to be desired.

Lord Reading.

Lawyers Welcome.

(ASSOCIATED PRESS)

DELHI, April 7.

Replying to the deputation of the All-India Vakils' Conference His Excellency the Viceroy said he could scarcely tell them what a great pleasure it was to receive the deputation from Lawyers. It was a new departure for a deputation of lawyers to welcome a new Viceroy. Hitherto no lawyer had been appointed to this exalted post, and he took it that the welcome was intended as a tribute from a lawyer to a lawyer. They walked in the same path and followed the same profession and they had the same faith in the administration of justice that created a bond between them which made him feel that he was among friends and not a stranger among strangers. It was a great profession to which they belonged. He had heard with admiration the work done in India by lawyers. He was not sure whether all of them (members of the deputation) had reached the burden of years as he had, but he had no hesitation in saying that the practice for many years practically the whole of his adult life he had spent at the Bar, had not embittered his outlook of life. He did not believe that lawyers only saw the bad side of life. On the contrary it afforded them immense advantages in gaining knowledge of human affairs. His profession had tended to make him more patient and more sympathetic. He was hopeful at twenty and ever more hopeful sixty. In bidding the deputation good-bye, His Excellency said that in the arduous task before him he would always be strengthened with the assurance of their good will for his success. He appreciated their anxiety for the success of his administration in India, for the reputation of their profession was involved in it. He was deeply indebted to them for their good will.

The Viceroy, accompanied by the Countess of Reading and party, leave for Dehra Dun to-night.

ABKARI REFORM.

A Meeting at Poona.

POONA April 7.

At a meeting held yesterday in John Small Memorial Hall under the chairmanship of Mr. N. C. Kelkar, Dr. Macnical made constructive suggestions regarding the solution of the problem of abkari reform through local legislative councils. Mr. Shinde of the Depressed Classes Mission and Mr. Avate leading Abkari reformers of Poona joined discussion, both advocating immediate adoption of the policy of prohibition. There was much criticism in the meeting against the Abkari Department. Mr. Kelkar declared that the new reforms had fairly landed Abkari reformers in a dilemma. It was a case of the highwayman saying to the travellers "fellow, your life or your purse." There was a clear challenge to the people to prove their sincerity as enemies of drink, but he was sure the people were determined to face the dilemma and win the ordeal. In the west the ballot box had proved an impediment to the abolition of liquor. In India the impediment comes from the treasury box. Mr. Kelkar was confident however that though for the moment the councils were not strong enough they were sure even ally to bring the treasury box under control through the ballot box. True Abkari reformer besides being determined to force financial economy on Government would also be prepared for taxation or even stagnation or set back in reforms if it was necessary to prove his bonafides and earnestness of purpose. If countries steeped up to the chin in liquor like America and Scotland could adopt prohibition there should absolutely be no doubt as to intentions of Abkari reformers who were hereditary enemies of liquor traffic and had religion entirely on their side.

Travancore.

Alleged Assault.

TINNEVELLY, April 7.

Details are to hand of an unpleasant episode which occurred a few days ago at Suchindram, a populous village in South Travancore, which is the seat of an important Hindu shrine. While a European officer of the Salvation Army Staff, Captain Eden (Devapriyan) with a European lady named Mrs. L. B. Clarke in the side car, was motor cycling through the public street in front of the local temple a number of persons deliberately obstructed their passage with a barricade of country carts and severely assaulted the officer, and it is said also maltreated the lady. Major Richardson, Commander of the Salvation Army, reported the matter to the Dewan of Travancore, who directed the District Magistrate and Divisional Magistrate by telegram to proceed to the scene and hold an enquiry. The officers have taken a deposition from the complainant, and it is understood three arrests have been made and it is said that nearly fifty persons are concerned in the assault. The public version of the incident is that the officer in question, contrary to custom and despite public protest, persisted in riding through the street in front of the temple and he took along with him some Pariah converts.

All-India Hindu Conference.

HARDWAR, April 7.

During the coming week several conferences and anniversaries including the All-India Hindu Conference and the Sadhus Conference would be held. Among the engagement fixed is the Congress propaganda. The draft resolutions of the Hindu Conference contemplate a change in the objects of the Conference so as to make a friendly co-operation with other communities necessary for developing a united self government for India to emphasise the need for the amelioration of the depressed classes and to exhort the Hindus to rely upon themselves for protecting their cows and their sacred places.

Assembly Members to the Frontier.

DELHI, April 7.

The following members of the Legislative Assembly are visiting the Frontier:—Sir Giffrey, Fell, Sir Sivaswami Iyer, Sir Jamestji Jeejeebhoy, Mr. Jamnadas, Dwarakadas, Dr. Nandalal, Chandburi Shababuddin and Khan Sahib Mirza Mahomed Ikrumulla Khan.

Indian Reform Act.

Effect on Officials.

(REUTER'S.)

LONDON, April 5.

In the House of Commons, replying to Mr. Thomas Griffiths, Mr. Montagu said that the new Reform Act would in no way effect the pre-existing right of British-born subjects to sue for breach of contract for personal service in India. The Secretary-of-State-in-Council would remain the authority for the recruitment of All-India Services, and would consequently remain the contracting party for them. Recruitment in England of services, members of which would now be appointed and controlled by the Provincial Governments, would probably mostly be handed over to the High Commissioner for India, who, subject to instructions from the authorities in India for whom he was acting, would be empowered to contract on their behalf but in the name of the Secretary-of-State-in-Council. Therefore it would be open to officers like Mr. Denning to sue the Secretary-of-State-in-Council.

LONDON, April 5.

A message from Nice states that Mrs. Gordon Lowe was to-day sentenced by a correctional Tribunal to one year's imprisonment and a fine of 500 francs on a charge of stealing valuables from the clothing of players on Cannes Tennis courts. She was, however, granted the benefit of the First Offenders Act, so far as imprisonment was concerned, the execution of this portion of sentence being thus suspended indefinitely.

A message from Havana states that the eighth Chess match was drawn after thirty moves.

(Associated Press.)

TEMPERANCE MOVEMENT IN U. P.

Governments Circular.

ALLAHABAD, April 7.

The following Press Communiqué has been issued:—The attention of the Local Government has been drawn to the temperance movement in its connection with the non-co-operation movement. With the temperance movement the Local Government have every sympathy so long as it proceeds on legitimate and peaceful lines but it has been reported that the supporters of non-co-operation are using intimidation and wrongful restraint in order to compel the consumers of country spirit to abandon their habits and to prevent the excise Vendors from practising their trade. Both the consumer and the Vendor are entitled to protection from outside interference and to have the vicinity of the shops cleared of picketing. The Local Government is accordingly pleased to direct that in all cases there are complaints of intimidation every effort should be made to give protection which law afford. The officers of the Excise Department should be instructed at once to report to the local Magistrate all cases in which shops are being picketted and to ask for assistance in preventing the restraint and intimidation.

NEWS IN BRIEF.

The mail *Dongolo* steamer which left Bombay on the 12th ultimo reached London on Tuesday the 5th instant.

Advices from Lahore indicate that Lord Reading will arrive Allahabad on a short informal visit on or about the 14th April.

Mr. Justice Rafique having gone on leave Dr. Suleman who has been appointed to officiate took his seat in the Allahabad High Court to-day.

Cholera epidemic in Calcutta is spreading alarmingly. During the week ending 2nd April there were 138 deaths the figures for two previous weeks being 1 and 95.

The Hon'ble Sir George S. Curtis, K. C. S. I., I. C. S. resigns his office of the Senior Member of the Executive Council of the Government of Bombay on the 17th April 1921.

Information has been received at Calcutta of arrest of one Abdul Rahaman Effendi son of Abdul Gaffur Effendi of Asizah in Turkey. He has been described as a suspicious character and inquiries in regard to his antecedents are being made.

The strike of the 10,000 employees of three jute mills at Howrah and Sipur has been settled and the men resumed work on 7th morning. The Sardar to whom they objected on the ground that he interfered with their anti drink movement has been dismissed.

Three hundred men belonging to Bianny Mills chording section, Bangalore, struck work on Wednesday as a protest against the dismissal of three ringleaders. Yesterday morning about 400 in number intimidated the authorities their intention to join the strikers unless higher wages were paid. The authorities have so far declined to accede to the strikers' demand.

చంద్ర బాబు నాయుడు అనబడే ఒక వ్యక్తి బీజాపూరు జైలు నుండి తప్పించబడినట్లు ప్రచారమవుతున్నది. ఈ వ్యక్తి బీజాపూరు జైలు నుండి తప్పించబడినట్లు ప్రచారమవుతున్నది. ఈ వ్యక్తి బీజాపూరు జైలు నుండి తప్పించబడినట్లు ప్రచారమవుతున్నది.

బాలాది అడవనీయచోదరి

పిన్న మనో పోలీసుచలం

వీరవనీ బుచ్చయ్యచౌదరి

కోగంటి నాగభూషణచౌదరి.

సర్ పి. త్యాగరాజుశ్రేష్టి,

కా. పి. రామారాజుగారి గారకు

బహిరంగ లేఖ

అయ్యో! ఈ మిదనకు తెలుగుభాషా విశేషమేమిటా గానించిన సంభాషణను మార్చి 15, 16, లేదా ఆగస్టు వరకుంచును నిలబెడితిమి.

రాజకీయంగా ఈ మొదటి ప్రశ్న కొనసాగి ఉత్తరము మాకు విస్తృతము గొప్పయ్యెను. ప్రజలు అజ్ఞానములోనున్నప్పుడు ప్రజలకు తెలియజేయుటలే అజ్ఞానములో లేక మాముల కందరు చిట్టచుట్టును అజ్ఞానములో భావనమును మూల జీవితమును నిర్మించుటలే మూల ఆశయముగా మార్చును మాముల ప్రజలు అజ్ఞానములే కన్పింతును ననవలసి. అది యందుకు 100 కి 80 మంది మాటల తిరుగుబాటు ప్రభావము నిధుఁమని చెప్పకొను ప్రభావమును గురించి "మానవముగాని ఆచారము"లో వర్ణించుటకు విస్తృతముగా 12.8.0, 25.0.0 కల కానా కమలా చేతుకొందా" కామచంద్ర రావుగారి తీర్మానమును వ్యతిరేకముగా ఓటు నిర్ణయమును ఎత్తుకొన్నందున అజ్ఞానములే అయి. ప్రభుత్వము ప్రభావమును దని రాము నుల నిర్ణయమును ఏమిటా విధియును అధిమములోదానే ప్రభుత్వము ప్రభావమును దని తలచుచున్నాను కాదు! లేదే! ప్రభుత్వము నిధుమందముఁ లెట్లు పెట్టుట ప్రభుత్వము ప్రభావము అయింది? లేక సంభాషణమునందు అట్లు తిరగెడి తుట్టునందును ఓటి కలదు. తేలికామునతికల నన్నిటిని అధిమ ప్రభుత్వము చేసి. మాముల తేలికామునతికల అందుకు మిటా ము విట్టగా నున్నది. మాముల అధిమములో తేలికామునతికల అధిమములో 17 క తేలి గుణవారము ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రజలకు తెలిసికొనుట.

త్యాగరాజు శ్రేష్టి గారు! ప్రాచ్యుత్తర నాడుకుల మని పేరు తెచ్చుకొని రావచ్చుత్తరమునకు ఈ మిదనకు గానించిన ము. రాము. ఇదివరకే ముగి కొంచెము చని మామిరి ఇంకను ఏకైకము తెలుగుభాషా రామచంద్ర రావు గారి తీర్మానమును రాము వ్యతిరేకముగా ఓటునుచుటలే చనిమామిరి రామచంద్ర రావుగారి తీర్మానమును మిడిమిడిమిడి (మాతన మాములకల నాములకుండున తీర్మానము) కలదును జన్మిన్వర్తమునాడు కాక చురుకులేమును రెడ్డి నాములగాను ముగము చాటులేనికొన్నామో ముగము లేకుంద వావు నని తలచుచి. మా ముగము (రామారాజుగారి గారు మామ) జొత్తుగా ప్రజాసంఘము లేకా రకుటలే పెనుమద్రాని మిడిమిడిమిడి (రామారాజుగారి గారు ఇదివరకే ముగము నమామకల ముగము మిడిమిడి) కలదునా కుట్టెని అధిమ మని తీర్మానించుచు కాననభిలాషి నిర్ణయమును వ్యతిరేకముగా ఓటు నిర్ణయించు. చాటు మిట్టును ఎత్తుకొన్నందున ప్రతిభమును జూపి. ఇంకను మిటా వచ్చి నమాకాముల తలని లాభమును కాననభిలాషి లాభమును రుమును జూపించి నిర్ణయము గలుగజేయుచును ఎందమాముల ప్రాంత. మిట్టును మార్చి రుమును ఏమనుకొనుచున్నామో (జన్మిన్వర్తమునాడునందు ముగము) మా నర్తమునాడుమొక్క నిర్ణయమును మార్చి రుమును తెలు తలచుచున్నామో, మామిడి ప్రాంతమును మార్చి రుమును భావనము మిటా తెలిసికొనుట లేకన్నా మిటా నిజముగా తెలిసికొనుట. మిటా మామ ఆచారములందు, వ్యవహారములందు, రామ మార్మమునది. మిటా అలంకారముగా కాననభిలాషి ముగము ముగము ముగములలో నున్నాము. మిటా కర్మమునాడు మార్చున్నాము. ముగము ముగమునాడు మార్చున్నాము. మిటా ముగము ముగము కట్టుకున్నాము. ముగము నమామమును గుడ్డు కట్టుకొనుచున్నాము. మిటా ముగమును ఆంగ్లేయులు, మా ముగమును భారతీయులు. మిటా ముగము ముగము, మామ ముగము క్రి.ద. మిటా మామ ఇంక లేకుందగా మా అధిప్రాయమును మిటా తెలిసికొనుట! తెలిసికొనుట గాని మిటా భావమును ముగము మామ తెలియుచున్నది. మిటా మామ బాధి ప్రాయములో నన్న రాములతో తెలిసికొన్నాము. మామక కాననభిలాషి మామ లాభదాయకములతో కాదు (గమించుకొన్నాము. నమాకాములని లాభిమా, నిరాకరమునునే బోధపడింది. ఇంకొందరు మామి మామకర్మ ప్రభావము, మామ కాననభిలాషి యందు విశ్వాసము లేదు. కాననభిలాషి యందు భయమునుండలేదు. మిటా అనభిలాషిగా ఏల ప్రభుత్వము? ప్రభుత్వము మామములకు ఉట్టగా రుములేదు. మా అభిమమును మామ కరతలాపకము లయినది. ఇట్టివిధిలో రుములను మామ కాననభిలాషి యందుగాని నిర్ణయమును గాని నిర్ణయము గలుగజేయుచును టుకావచ్చునో కాదు. ఇది మిటా ముగము మిటా గాని లాభములేదు కాని మిటా కట్టి ఉద్యమములకలలాభము

అన హా యోగ్యము

మద్యపాన విషయము

6 వ తేదీని పూజాసంగ్రహము కలెక్టరగారి ఆధ్వర్యమున జరిగిన సభలో రాష్ట్రీయ కానకసభల సహాయమున మద్యపాన నిరసనసంస్కరణమును పెంపొందించుటకు గూర్చి చార్టర్డ్ టెక్నికలుగారు సాధ్యమగువిధమున మానిరి. నిన్ను బాధ్యులగు సంఘమునకు తేలిక పింఛేగాను మద్యపాన నిరసన సంస్కరణలకు లక్షగాతులు గూడ నుచ్చరించిరి. మద్యపానమును నిషేధించుట తెలుగు జనమునకు సరికాదనియుగూడచిరి. అక్కరీకాభివాచనములను చాలా ఖండించిరి. ప్రాంతసంస్కరణములు మద్యపాననిరసన సంస్కరణలకు విమరూపకము పాలుచేసినది. పితృకరీ నీ భవమునిచ్చుటకాగి నీ ప్రాణమును వదిలెదవా? అని చాటిపెట్టిరి. ప్రయాణికులను అపహరించిగా నున్నది. మద్యమును మేము తాగినట్లు మన ప్రజలందరినీ పూపించవలెనని వారముచెప్పారు. ప్రజలీ విషయమున కృతనిశ్చయముగా నున్నా. వారికి విషయము తెచ్చుదు. పాపాత్మకతములతో మద్యనిషేధమునకు పట్టుట పెట్టె అధ్యంతరముగా నుండెను. ఈతేజమున నడుచుకొని అధ్యంతరముగా చేర్చుదనది. ప్రస్తుతము కానకసభలు నున్నటులుగా లేకనున్నను ప్రజలుగా పట్టుకొట్టెబలమున నగదు పెట్టెను పూర్వపథమున గలుగును. మద్యపానమును మానినట్లు చూచుచు అమెరికా పార్లామెంటు తేజములే నిషేధకానకముల నమలుజేసిరి. మద్యపానము వాధారపకమ మద్యనిషేధక సంస్కరణలు మద్యమును పూర్తిగా తొలగించుటకు కృతనిశ్చయము లైయున్నారనట కట్టి సంకేతమును లేదు. ప్రాంతముల పరిపాలన వచ్చినను సరే వని నిలబడియున్నను సరే సంస్కరణములను రుజువుగాకలెనను సరే సంస్కరణలు చేపట్టించువారు వారని కేటకగాను నడిచిరి.

మద్యపానము సంయుక్తరాష్ట్రములు

మద్యపాన నిరసనమునకు కాంతప్రయత్నములు చేయు సంకల్పమున ప్రభుత్వమునా రెండువారల గాని అనంతరము మాత్రములకును నిర్బంధము నుపయోగించి కొనుచున్నది అమృతాచారికిగూడ యొక్కటి కలిగించుచున్నాడు. కానకాచారికి ప్రభుత్వమునా తోడ్పడి దురాచరములయొద్ద నిషేధము ఉండకుండ చేయవలసి యుండును. కాన ప్రజలట్లు విన్నవించి సహాయమును కోరవలె దురాచరములను మాన్యుటగా జరిగిపోయినచో చేయవలెను. అక్కరీ యుద్ధానికి లీడరులను ప్రభుత్వమునా సహాయమును సంయుక్తరాష్ట్రముల దొరతనమునాకు ప్రకటించిరి.

మూర్తిపేట సమ్మె.

మూర్తిపేట భూమిలకుగూర్చి ప్రజలు సమ్మెకట్టటము చేసియు చెరువునది నిలువలెననియు కానకసభలో అనంతరము జాగ్రత్తము చేయబడినగాని వానిధరితము మాడవలె ననియు అంతరసంఘమునాకు తీర్మానించిరి. ఈతీర్మానమును కలెక్టరుగారు 6 వ తేదీని పూజాలో జరిగిన సభలో నుపసాదించిరి.

బాంబాయిలో జాతీయవారము

6వ తేదీని చాలాదినములు ముాయలదెను. సాయంత్రము కాంతారాం చామలో గొప్పసభ జరిగినది. సభలో జేరిగా రధ్యుత్తర వహించిరి. లాలా అవతారిరాయి, గోకర్ణ నదాను, పిట్టాను జేరిగారూ మున్నగువారు హాజరునుండిరి. శ్రీరాజ్యముల లభించుటకు దౌర్జన్యసేవకును అనంతరము దృష్టిమును నెల్లూరును నతలించుటలెను. కోటిరూపాయలు వసూలు కావలెను. కోటిరూపాయి కాంగ్రెసులో చేర్చవలెను. 20 వత్సర రాష్ట్రములు వాసులలో రావలెను, అని వారు నడిచిరి.

హరితాళము.

కాకట్టలము, ఏప్రిల్ 7. - నిన్నటిరోజు సంపూర్ణ హరితాళము గమనించబడినది. నగరములో నుండు అంగళ్లన్నియు ముాయలదెను. వ్యాపార మంతయు నిలిచిపోయినది. జడనపురము, జలీపురములలోని సాతెవాంగ్రు, అనేకమంది తాపీవనివాంగ్రును తమవసరము నిలుపుకొని హరితాళము గమనించిరి. తొండుల శత్రుకొని మహమ్మదీయులు అల్లాహ్ అగ్నియ అని కేకలు పెట్టుచును, కేకధ్వని దెలుపుచుటలను జూచుచు, పినులలో నిలుచుచుండిరి.

మహమ్మదు నెల్లూరుకు వచ్చుట

మహమ్మదును రిక్కినవారు 7 వ తేదీ ఉదయము

మొయిలో నెల్లూరుకువచ్చిరి. వారితో కొందఱు వెంటబుచ్చుచుండుట, చెరువునాడ సరసింహంగార్లు కూడా వచ్చిరి. ప్రేమనయొద్ద ప్రజలు కేలకొని నిలిచి మహమ్మదునాతో స్వాగత మొసగిరి. అటనుండి వారు జలీపురముకు వెంటబుచ్చుకొనిరి. అచట మహమ్మదు ఆశ్రమమునకు ప్రారంభోత్సవముగానించిరి. గంభీరతవ్యాపనముగానించిరి. మహమ్మదు స్థానికప్రజలును మహమ్మదు సందర్శించిరి. పిమ్మట మహమ్మదు తిలక్ నివాసమునకు ప్రారంభోత్సవమునందిరి. స్త్రీలయందు దుశ్చర్యనించిరి. పురమందెరము, స్త్రీలతో నిండిపోయినది. 5000 మంది స్త్రీలువచ్చిరి. నగరమునకు స్త్రీలొసంగిరి. బహిరంగసభ పురపాలకసంఘము వారు నవ్యావళతము నిచ్చుట స్వాగత తోరకము మున్నగునవి రాజాగారి కళాకాలావళతమున సాయంత్రము 8-80 గంట ప్రారంభ మయ్యెను. మహమ్మదు 8 గంటలు మొదలవట ప్రజలు కూడ సాగిరి 10 వేల కంటె హెచ్చుగా నుపాతేతమై. హిందూ మహమ్మదీయ మైత్రీని గూర్చి మహమ్మదు ముత్యసింహి నెల్లూరులో మహమ్మదీయులు బహిరంగములను మాని ప్రాతిగతిగియుండవలెనని బోధించెను. హిందువులకు మహమ్మదీయులకు స్త్రీలను పురుషులకు మహమ్మదీయులకు రందరము కాంగ్రెసులో చేరవలెను. తిలక్ నివాసమునకి కొటిరూపాయలు వసూలుచేయవలెను. ప్రతియొకరినూ ప్రతిరాష్ట్రముల చేర్చవలెనను. హిందూ మహమ్మదీయ మైత్ర్యములను పెట్టినీ తీర్చుకొనవలెను. వాతీయవారమును జరుగవలెనని మహమ్మదు నడిచెను. లోక మాన్యుని భాయాచలమును ప్రాగెనీపు యూనియను సభలో మహమ్మదు వెల్లడిచేసెను. అన్ని సభలలోను మహమ్మదు యువశాస్త్రములను మాట మాటగా చెరువునాడ సరసింహంగారు లెనిగున చెప్పుచుండిరి. కొద్దిగా జర్మమునకు చుండినను ప్రజలెత్తునకు కదలలేదు. మూడువేలరూపాయల నగదుగల అకలసి వసూలయ్యెను. బహిరంగములను బాటింజక హిందువులకు మహమ్మదీయులకు కలసికలిచేసి జయప్రదముగానించిరి. రాత్రినూడ మహమ్మదు మరల శ్రీరంగవాయుక స్వామి తేవాలయమునకేగెను. భర్తృకర్తలు మహమ్మదు సత్కర్షకముగ నవ్యానించిరి. చాలా మంది ఖద్దరు కనకముల ధరించిరి. 6 వ తేదీ పురుషులయందలి మహమ్మదును యితరులకు చెప్పవలెనని. సవ్యాసంఘమువారి ఏర్పాటులన్నియును చక్కగా జరిగినవి వి. మామంతరావుగారు నేడు నెల్లూరునుండి తంజివూరు నందిరి.

సంయుక్తరాష్ట్రముల కానకసభ.

అక్కినిపేట 6: - ఈసారి సమావేశమైన కానకసభ యొక్క కడతటిసనము బుధవారమునాడు సీతారామచంద్రగారు సభాకార్యక్రమమును నిలిపి, అయోధ్య-రహిమాఖండులై శ్రీ సమ్మెకట్టటము గురించి చర్చించ వలెనని గోరెను. ఈ ఉపసాదన ప్రయత్నమున ఆధ్యక్షులు గారికి కరిగించలేదు.

భారతీయ వైద్యకాఫోలోగీయుల తేరనమును కృషిచేయుటలను ప్రభుత్వమునాకు నివేదనగా హెచ్చి పోయినదనియు, ఇది వ్యాధియగాదని స్థానికప్రభుత్వము వారికి కానకసభ వారు అభిప్రాయవైఖ్యల దెలుపుటలను సని వందీర నానిదనకాథ కాంగ్రెసుగా రుపసాదించిరి. ఈవిషయమును గురించి ఇండియాప్రభుత్వమువారికి తెలియజేసిన మంగ, వందీర జాక నారాయణగారు తెప్పగా, ఉపసాదన ఉపసంహరించబడినది. కార్యనిర్వాహకాఖును వ్యాధికాఖనుండి వేలవలెను విషయమును విచారించుట కొక కమిటీ చేర్చవలెననియు నను తీర్మాన మంగీకరించబడినది. వెకందరి పాతకాలములోని నిద్రాగతుల రాజకీయ సభలకు వెల్లట నిషేధించుట ప్రభుత్వమునాకు జేరినయోజ్ఞామర్దరములను సదని వందీర ప్రజాభావప్రసాదుగా రుపసాదించగా, ఇట్లు చేయుటకు పట్టుదదని గా. ఉంతామడి మంత్రిగారు తెలిపిరి. అంతట తీర్మాన ముతసరనానించబడినది. సభ ముగిసెను.

హరిద్యారమునకు కంభిపురము:- ఈపురమునకు చాలమంది వచ్చుచున్నార. చాలా సభలును, కర్మములును, జరుగును. యావద్భారత హిందూమహాసభ, సాధువులసభ, మున్నగు సభలు జరుగును. కాంగ్రెసు ప్రతినిధులు రాజకీయములను గూర్చి బోధించెదరు. హిందూజేతమునకు సంయోగ న్యకరిపాలనమును కలిగించుట కిరమరములవారితో కలసి వదిచేయుటకు పట్టుదదను వందము. శుద్ధరింప వలెగునట్లును గోవులను జేవాలములను కాపాడ వలెగునట్లును హిందూసభానిబంధము మార్చుచును.

సానిక వార్తలు

గాంధీమహాత్మునియొగమనము :- గాంధీ

మహాత్ముడు నేటిదినము ఉదయము, కలకత్తా మొయిలలో చేరినదియున్నది. వేలకొని ప్రజలు వారి కుతిరితని స్వాగత మొసగిరి. సాయంత్రము, లీడయొద్ద సభ జరుగను.

జిల్లా పోస్టల్ యూనియను :- పోస్టల్, ఆర్.

ఎం.ఎన్. ఉద్యోగులు, నాగరం మొదటిసభ తిరువాకల్లిలో 10వ తేదీన జరుగును. ఎన్. శ్యామాద్రి లి.పి. లి.ఎల్. గాడు సభాధిపత్యము వహించును.

నిన్ను బాధ్యుధారక సంఘము:- వ్యా సరూడి

లోని పాతకాలభవమును నేడు కంకరనాయుడుగారు తెరుచుచు లోగడ సంఘమువారు తెలిపి లాని కంకరనాయుడుగారు రాత్రీసంకన ఆ మహాత్మునకు 10 వ తేదీని సాయంత్రము 4 గంటలకు జరుగును.

కర్ణాటక సభ.- రేపు సంకల్పనాది మహాత్మున

ను సభవారు జరుపుదురు. రేపు ప్రెస్టి కలహాని 15నింగరావొ పిథిలో మామంతరిజయమును కన్నదయలో తెగువూను నివాసులకు శ్రీమాక కీర్తకేసరి విరుదాంకితులగు కే. జయరామాచార్యులవారు మాంకథ చెప్పెదను. కన్నదయ దయ చేయవలెనను.

ఇండియను బ్యాంకు:- మార్చి 31 వ తేదీ

సంకల్పన మూలములకు ఆదాయముల తక్కువ క్రింద గలవు. కల్లించిన మూలభవము 1010840 లు రిజర్వములు 475000. డిపాజిటులు 6088666-2-10. లిల్లులు 148455-12-2. కల్లలు 116647-7-3. మొత్తము 788410968 శ్యయములో ఇన్వెస్ట్ మెంటులు 6881095-3-4 లు. బ్యాంకుభవము 114802-8-9 డెబ్టులను 80174-11-8 రాజకీయలను 148455-12-2. కల్లలు 66149-15-11. చెరుతో నిలవ 593481-7-5 మొత్తం 7884109-6-8.

శ్రీనివాసానంద బాలరామానుజగోష్ఠి-వేలూరు :-

ఈగోష్ఠివారు సుమారు 30 మంది యీ పురమునందు 27-8-21 తేదీని విచ్చేసి జనులకు అత్యాశ్రయము కలుగునటులు కృష్ణ, లీలు నిరరచయన భగవత్ చర్యలు అతిమర్యాద నిలిపి. అందు యోద-కృష్ణ-బలరాములు కలియుగపురాణ యతి మోక్షకారము నెత్తిరి. ఇటువంటి భక్తిరగములో ఈలాటి భజనగోష్ఠి యిదివరకు ఈపురమునందు విచ్చేసియుండలేదు. పిత ఈభజనగోష్ఠితోనే 6-4-21 తేదీ బుధవారము రాత్రి ఉండరిపురమునకు వెళ్లిరి. మరల వారిరాకకై అత్యాశ్రయ పిక్షులునుతో నెరుచుచుచున్నాను.

వ్యవసాయ కళాశాల పరిశోధకాలయము:-

కోయంబుత్తూరు :- కోయంబుత్తూరులోని వ్యవసాయ కళాశాలకు, పరిశోధకాలయమునకు కొడవ గోరవముగ పోయి నక్కడి సంకీర్తనదర్శకులను మానితమ్యు టావార మైమున్ను. ఇందుకొందరి గవర్న మెంటువారు నియోగించుచుందు. వర్తమాన క్రిందివారి నియోగించిరి.

రామనాథరావ, పి. కే. కృష్ణకా నాయుడు, రావు, బహదూర్ల పి. పి. పూట్ర, బి.డి. బుడించారావ, ఉలికాని కేమరిలపు వంతులు, వివాసుబహదూ మోచర్ల రామచంద్రరావు, వివరెండు స్వీత్తు, రావుబహదూర్ల పి. వి. రంగారెడ్డి, కే. (బమ్మకాశ్రీ), పి. కే. పార్థసారధిరావణింగారు, పి. వి. శ్రీవాసులరెడ్డి, రావుసాహెబు పి. అడలయ్యగారూ, రావుబహదూర్ల కే. ఎన్. వెంకటరాయ అచార్యులు, పి. పి. విల్లింగి గొండెరు, వివరెండు ఆండర్సులు, భాక బహదూర్ల వాడ అబ్దుల్లా హాజీసీను సాహెబుగారు ఏప్రిల్ 1 వ తేదీనుండి వీరి కీసదని ముడేండుసాకు.

కలకత్తా సమ్మెకట్ట:- పరివాంగ్రు కోరిన రీతిని సర్కారు

కు తొలగించినందున వనివాండ్రందను మరల వనిజాచేరిరి.

రాజకీయసభ:- పిత 14 వ తేదీ లాహోదత్త శిల్ప

దరని తెలియచున్నది.

సామ్రాజ్యకానకసభలు :- గర్ 6 వ స్వాధ్యాయము:-

యమునాదాను వ్యారకదాను, మున్నగువారు సహిద్యులకు వెళ్ళుచున్నాడు.

